

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Templomépítő szörvényaink.
Jankafalva

Huszonegyedik évfolyam
2010. december

12

Tartalom

Prédikációk az adventi vasárnapokra

Máthé-Farkas Zoltán: „Az Úr kedves esztendeje.” Lukács 4,13–21	559
Mátyás Árpád: Isten ajándékozó szeretete Jézus Krisztusban. Róma 5,18–21	561
Timár Zsolt: Íme, jön a te Királyod! Zakariás 9,9	564

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Csinálj magadnak bárkát! 1Mózes 6,6–22	566
--	-----

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István: Az eljövendő Messiás	
A Messiás mint pásztor. Ezékiel 34,23	572
A Messiás mint Embernek Fia. Dániel 7,13–14	573
A Messiás mint népek világossága. Ézsaiás 49,6	574
A Messiás, aki lehetővé teszi, hogy bízunk az Úr nevében. Ézsaiás 50,10	575
A Messiás mint Isten akaratának beteljesítője. Ézsaiás 53,10	576
A Messiás mint Dávid igaz magva. Jeremiás 23,5.....	577

Prédikációk karácsony ünnepére

Gáll Sándor: Befogadni Jézust! János 1,9–13	579
Müller Dezső: A betlehemi pásztorok karácsonya. Lukács 2,15–17	581
Nagy Lajos: Lássátok, milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya. 1János 3,1–3 ...	583
Pótor Imre: Üdvözítő született ma nektek. Lukács 2,10–11	586
Visky János: Megszületett. Lukács 2,6–7	588

Prédikációk óesztendei istentiszteletre

Püsök Márton: Akinél nincsen változás. Jakab 1,17	592
Timár Erika: Uram, elbocsáthatod szolgádat békességgel. Lukács 2,25–32	594

A Genézaret partján

Gyökössy Endre: Indulás a mélységek felé	
XI. Az Agapé növekedése	596

Alkalmi prédikációk

Bibliaórára

Móra László Tibor: A válaszoló Isten. Máté 7,7–11.....	600
--	-----

Esketési igehirdetés

Szász Zoltán: Ki hordja a házasság terhét? Ézsaiás 46,1–4	602
---	-----

Temetési igehirdetés

Magyarosi Levente: Boldogok a halottak, akik Jézusban halnak meg.	
Jelenések 14,12–13	603

A címlapon: Templomépítő szórványaink. **Jankafalva**. Épült 1996–2002 között.
Ma lélekszáma 200. Fényképezte: Jakó Sándor.

A hátlation: Szemelvények középkori latin nyelvű költészetünkből.
Esterházy Pál: *Karácsonyra*. Fordította Tóth István.

Prédikációk az adventi vasárnapokra

Máthé-Farkas Zoltán

Uzdiszentpéter

„Az Úr kedves esztendeje”

Alapige: Lukács 4,13–21

Bibliaviasítás: Zsoltárok 130

„Térjetez meg, mert elközelített a mennyeknek országa!” – csak ezt mondhatjuk, ha az advent üzenetét akarjuk megfogalmazni. A felszólítás a történelmi és az egyéni-személyes eljövetelet adja híru. „Elközelített” – Jézus Krisztus eljött a történelmi időben akkor, amikor megtörtént a betlehemi csoda, és el fog jönni másodszer a történelem végén, amikor ítélni fog élöket és holtakat. Ennek megfelelően történik meg az emberi élet személyes, két adventje: először, amikor hinni kezd az Úrban, megtér, „eljön” Isten az életébe, másodszer pedig akkor, amikor a halál pillanatában találkozik a mennyben lévő Krisztusával.

Az alapige Jézus Krisztus munkájának kezdetéről beszél. A megelőző 3. részben Jézus megkeresztelésének elbeszélését és nemzetségtáblázatát, majd a 4. rész elején a megkísértés-történetet találjuk; ezután következik a felvett igeszakasz. Lukács evangélista nem véletlenül helyezte ebbe a sorrendbe a szemtanúktól összegyűjtött, Jézusról szóló anyagot. Az ige magyarázata során a kísértés, evangélium és beteljesedés kulcski-fejezéseivel jelöljük az üzenet tagolódását.

1. Kísértés

A 13. v. még a megkísértés-történethez tartozik, de az igénk további eseményeit is magyarázza. E versnek üzenete: új kor kezdődik az ember életében – az ördögnek ellenállt egy ember, a názáreti Jézus. Tudjuk, hogy csak istensége erejével tehette ezt, de emberként, testi és ösztöni természetében tapasztalta a kísértést. A 14. vers szerint Jézus a Lélek erejével tett dolgokat – ugyanúgy a 4. rész elején is arról olvasunk, hogy a kísértés színhelyéhez is a Lélek vitte őt. Helye volt Isten akaratában Krisztus megkísértésének – meg kellett járnia a kísértés mélységeit azért, hogy átélje az ember sorsát. Nem azért, mintha Isten nem ismerné behatóan az ember helyzetét, hanem azért, hogy bizonyítékunk legyen – Isten a kísértésben is vállalja sorsunkat, velünk van.

Nem engedelmeskedni Istennek, elfordulni tőle, vagy éppen szembefordulni vele – az édenkerti eseménnyel kezdve mindig ez a kísértés célja, függetlenül a kísértés formájától, módjától. A kísértéstörténet előtt Jézus nemzetségtáblázata található – Lukács visszafelé vezet a családfát, el egészen Ádámg, aki Istentől lett. Ezután olvassuk azt, hogy Jézus a pusztába vitetett, ahol a Sátán háromszor megkísértette őt. Krisztus átélte az emberi sorsot, amit Ádám és Éva esete mond el, mintegy elmegy az ember története kezdetéig, a kezdetnél, a „gyökérnél” kezdi a megújítást, majd ezt követően indítja el a három évig tartó szolgálátát.

E próbára neki nem volt szüksége, de értünk tette, azért, hogy bizonyosságunk legyen: ha az emberi történelem kezdetén ott volt a kísértés, ő ezt is vállalta, ott van velünk, az Édenkertben megkísértett Ádámmal és Évával. Megmutatta, hogy ezután az ember is ellenállhat a kísértésben, dönthet az Istennek való engedelmeskedés mellett, mert itt „az Úr kedves esztendeje”, mert „elközelített a mennyeknek országa”.

2. Evangélium

Lukácsot római katolikus egyházi hagyomány a festők szentjeként tartja számon – talán nem véletlenül kapcsolják hozzá ezt a művészetet –, hiszen ebben az igeszakaszban is láttatja a helyzetet, mintegy távolról indít és közeledik a fő üzenethez: a 14–15. versben összefoglalást ad Jézus galileai munkásságáról. Jézus a Lélek erejével tanít, híre támad, futótűzként terjed a hír: van valaki, aki nem úgy tanít, mint az írástudók, hanem hatalommal (olvashatjuk egy másik történet végén). És dicsőítik az Urat a látottakért-hallottakért.

Galilea Palesztinának legszegényebb vidéke volt. Érthető, hogy itt tört ki a legtöbb lázadás, itt volt a legnagyobb a messiásváradalom, ezért itt jelentek meg a felszabadítást ígérő ál-messiások. Várta a nép, hogy eljöjjön Isten Felkentje, aki szabadulást hoz, aki Isten ítéletét valósítja meg mindenféle igazságtalanságon. Jézusra is így tekintettek – ezért terjed olyan gyorsan el csodatételeinek híre.

A Jn 1-ben azt olvassuk, hogy Jézus „az övéi közé jött”. Názáretben, „otthon”, az övéi között kezdi el az igehirdetést. Lukács most az összefoglalás általánossága után a részletekre tekint: szombatnap van, zsinagóga, istentisztelet. Szokás szerint bármelyik felnőtt zsidó férfi olvashatott a Szentírásból és beszélhetett róla. Jézus átveszi a tekercest, szétnyitja, kikeresi Ézsaiás próféta könyvének 61,1–2 verseiből álló szakaszát, és felolvassa az úgynevezett „szegények evangéliumát”. Programbeszédnek mondja el Jézus a názareti prédikációját – megkeresztelkedése és megkísértése után beszél a maga feladatáról a világban.

„Az Úrnak lelke van én rajtam, mivelhogy felkent engem” – Ézsaiás próféta Istennek egy olyan szolgájáról beszél, aki az Úr meghatalmazásával, Isten erejével végzi feladatát. Izráelben a papokat és királyokat kenték fel tisztségükre – a feladatukra való isteni megbízatást jelentő szertartás volt. Az ézsaiási prófécia az igehirdetés feladatáról beszél: a felkentnek az evangéliumot kell hirdetnie, örömhírt a szegényeknek, szabadulást a foglyoknak-elnyomottaknak, szemek megnyílását a vakoknak. Az itt elhangzó kifejezéseknek mind kettős jelentésük lehet. Gondolhatunk társadalmi-politikai-biológiai értelemben a szabadulásra, gyógyításra, de mindezeket lelki értelemben is fel lehet fogni. A mindkét értelemben való beteljesülésüket a messiási kor megnyilvánulásának tartották, „az Úr kedves esztendeje” áldásainak. A 19. vers az elengedés, a szombatév képét használja a bűnbocsánat kifejezésére, ami az adósságok elengedésének, a rabszolgák szabadon bocsátásának Istentől rendelt alkalma volt.

Jézus felolvassa az említett igerészt, majd behajtja a könyvtekercset. Lukács evangélista most egészen közel visz az eseményekhez. Mint filmoperatőr a kamerájával, közelképbe hoz minden részletet, kinagyítja az apró mozzanatok a feszültség érzékeltetésére. Lehet, hogy a zsinagógai gyülekezet tagjai máskor megszokottan tekintettek a könyv behajtására, átadására a szolgának, arra, hogy a rabbi leült a tanításhoz – de most mindenki figyel Jézus minden mozdulatát. „Pattanásig feszült helyzet” érzékelhető itt. Mi jön ezután? Mi fog most történni? Nagy a feszültség, a várakozás, mivel Jézus pontosan az őt hallgatók élethelyzetét célozta meg. Arról beszélt, ami mindannyiukat érintette: a szegénység, a fogoly-mivolt, az elnyomatás, a vakság. Most lényegtelen az, hogy mennyire szeretjük sajnálatni magunkat vélt vagy valós nyomorúságaink miatt; tény az, hogy sajnálatraméltók és kegyelemre szorultak vagyunk Isten szemében.

Amikor mindenki megtalálta magát a felolvasott igében, megszólal Jézus: „ma teljedett be ez az Írás a ti hallástokra” (21. v.).

3. Beteljesedés

A próféciák-ígéretetek beteljesedése az jelenti, hogy valóra válnak a megjövendölt dolgok. Jézus Krisztus erről tesz kijelentést: őt a Szentlélek kente fel megkeresztelése után az evangéliumhirdetés szolgálatára. Az evangélium kifejezés győzelmi hírt is jelent – igénkben az első evangéliumi hír az, hogy a Sátán elhagyta Jézust, eltávozott tőle, mert nem tudott erőt venni rajta. De evangélium mindaz, amit Jézus szembeállít a bűnnel és annak világával: a szegénység, fogság, vakság, elnyomatás (akár fizikai, akár lelki értelemben) a világban az ember bukása, bűne Istentől való elszakadása miatt van, azért, mert nem állt ellen a kísértésnek. Ez az emberi oldal. Ezzel szemben pedig ott van a krisztusi oldal, Jézus, aki nem bukik el a kísértésben, nem szakad el Istentől, nem követ el bűnt, hanem hirdeti az evangéliumot, szabadulást, gyógyulást. A megrontott világgal, emberrel szemben áll Isten „igen jó” világa: a romlással szemben áll az építés, a fogsággal a szabadulás, a halállal az élet, a büntetéssel a kegyelem, összefoglalóan: az ítélettel szemben a megváltást hirdeti Jézus Krisztus. (Jézus idézetében kimarad az Ézsaiásnál található „bosszúállás napja” kifejezés!)

„Beteljesedett” – „a ti hallástokra” – előttük áll az, akire utalt a prófécia. Később, az evangélium elbeszéléseiben ennek bizonyosságát adja Lukács, amikor beszámol Jézus tanításairól, gyógyításairól, csodatetteiről. „Elérkezett az Isten országa” – a maga Mesiás-mivoltát igazolja a tetteivel. Nemcsak „lelki”, hanem fizikai gyógyítást is végez. Jelt ad ezzel arról, hogy a világtörténelem utolsó szakaszához, a kegyelmi idő szakaszába érkezett.

Feltehetjük a kérdést: hol van itt az örömhír a mai szegények, foglyok, vakok számára? Ma már csak lelki értelemben beszélhetünk szabadulásról, gyógyulásról? Kimondható az, hogy a hívőnek a „lelki” valóság is fizikai, a hitetlennek pedig a fizikai valóság sem jelent semmit – mert a hit hallásból van, nem látásból. Hogy ma is érzékelik az örömhír valóságát a szegények – igazolják a mai (jó értelemben vett!) kétfilléres özvegyasszonyok, akik a nyomorúságos nyugdíjukból is fontosnak érzik az adakozást, a gyógyulás valóságát azok, akik tudják: Isten vezeti, áldja meg az orvosok kezeit, munkáját; a szabadulás valóságáról azok a lelkipásztorok tudnának a leginkább beszélni, akik ötven évvel ezelőtt a börtöncellákban is Krisztus tanítványaiként viselkedtek.

Advent vasárnapjain Krisztus eljövételére figyelünk. Eljött e világra Betlehemben, eljön az utolsó ítéletkor, de el akar jönni nemcsak a történelemben, hanem életünkbe is be akar jönni. Beteljesedett. Elközelített a mennyeknek országa. Térjete meg! Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveteket! Ámen.

Mátyás Árpád

Csokaly

Isten ajándékozó szeretete Jézus Krisztusban

Alapige: Róma 5,18–21

Bibliaviasítás: János 1,12–18

Alapigénk a mélység és a felszínes élet felett a Magasságos bölcsességére mutat, aki elkezdte csodálatos tervét véghezvinni Jézus Krisztus születése által ebben a világban, ahol a felszínes ember bűneiben vergődik. Az ige minden verse először a nagy mélységbe mutat, ahová az ember került, aztán a magasságba, ahová Jézus által kerülhet. A felolvasott alapige minden versében ott van az a kontraszt, ami élessé teszi a képet, amit Isten az ember számára tisztán láthatóvá akar tenni. A hit által befogadott ige a láthatat-

lan világ valóságát teszi láthatóvá a bűn által megvakított ember számára. Így lesz az ember előtt kimondhatatlanul nagy értéké Isten Jézus Krisztusban adott karácsonyi ajándéka. Bárcsak világossá, valóssá lehetne ma a gyülekezetben ez a legcsodálatosabb isteni ajándék! Bárcsak ez kibontakozna ma előttünk Isten hozzánk szóló beszéde által!

Advent számunkra mindig a nagy várakozás ideje. A bűn fogságába került ember az Isten által megígért Szabadítóra vár. A karácsony azt jelenti, hogy nem kell tovább várni, mert az Isten által megígért Szabadító megérkezett. Ezért Isten örömnéppé akarja tenni a karácsonyt, nekünk és minden ember számára Isten nekünk adta az Ő Egyszülött Fiát, Jézus Krisztust és vele együtt mindent, amiről alapigénk minden verse beszél. Benne eltöröltetik a bűn, múlttá lesz rajtunk a bűn átka és miénk lesz az Isten által számunkra elkészített csodálatos jövő. Benne múlttá lesz a bűn minden következménye és jelené válik Isten minden ígérete. Benne van a mi bizonyosságunk az üdvösség, az Isten országának elnyerése felől. Benne nemcsak elközelített, hanem elveszítethetlenné lett Isten országa. Ha mi hiszünk az Ő nevében, akkor minket „Isten hatalma őriz hit által az idvességre.” (1Pt 1,5) Ezek előrebocsátása után engedjük, hogy Isten Igéje vezessen rá erre az útra.

Mert egy ember bűnesete által minden emberre elhatott a kárhozat. Ezzel a bűn lett az élet meghatározója és általa halállá változott az élet mindenki számára. Bár Istentől kapott életünk még tiltakozik ez ellen, mert az ember szereti az Istentől kapott életet, de tőle egyre eltávolodva, egyre gyengébb benne a bűn elleni tiltakozás. Isten Igéje azonban újra és újra felrázza alvó lelkiismeretünket. Szent vágyakozást gerjeszt bennünk az ige, amikor arról szól az engedetlensége által szellemi süketségben szenvedő embernek: Egynek igazsága által minden emberre elhatott az életnek megigazulása. Jézus Krisztusban Isten igazsága testet öltött és eljött, hogy megsemmisítse a hazugság atyját, végleges győzelmet vegyen a Sátán felett, hogy eltörölje a bűnesetbeli hazugsága által félrevezetett emberre szálló átkot, hogy megajándékozzon minket Önmagával, lényéből fakadó igazságával, engedelmisségével, üdvösségszerző válságával. Benne megszűnik számunkra a kárhozat, igazzá, megragadhatóvá válik újra az igazi Istentől való élet, mennyei örökség vár reánk, amit hit által ragadhatunk meg és lehet örökre a miénk.

Egy ember engedetlensége által sokan bűnösökké lettek – halljuk az alapigénkből. Ezért jöhetett be a bűn és a halál a világba és elhatott minden emberre az ádami engedetlenség következtében. Ezután az ember nem tud többé Isten szavának engedelmeskedni, mivel nem teheti, mert nem a maga ura többé, hanem a bűn, a Sátán rabszolgája. A szabadságvágyát azonban nem vehette el. Milyen csodálatos, hogy Isten ezt a bűnbeesett emberben megmaradó szabadságvágyat akarja megragadni Igéje által Jézusban, aki a szabadságra vágyó ember szabadítója lett. Mert engedelmes volt Istennek mindhaláláig, mégpedig a keresztfának haláláig. Erre a krisztusi engedelmségre épül az a hitbeli meggyőződés, amit Pál apostol a 19. vers második felében írt meg a római keresztyén gyülekezetnek, amit most mi is olvashatunk: egynek engedelmsége által sokan igazakká lesznek. Jézusban Isten iránti engedelmségre szabadul fel az ember. Legyen ez egy fontos kérdés számomra: Elnyertem-e már ezt a szabadságot? Ha igen, Ő most is megerősít benne. De ha még nem, akkor bátorít, Jézus Krisztusban most is elnyerheted. És ha elestél is, visszaeső bűnös lettél, asztala vár, hogy megtörtetett teste, kiontatott vére újra visszaadja szabadságodat az engedelmségre.

Jól jegyezd meg azonban, hogy az engedetlenség bűne a szabadságodtól foszt meg, de Jézus Krisztus által újra visszakaphatod, amíg a kegyelmi idő tart.

A törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjék. A Heidelbergi Káté segít az ige megértésében. Bizonyára emlékszik minden konfirmált testvér a legrövidebb kérdésre: Honnan ismered meg a te nyomorúságodat? És a válasza is: Isten törvényéből. Isten

törvényének ismerete nélkül eltörpül a bűn. Ha pedig eltörpül a bűn, nem félünk tőle és így könnyen elbánik velünk és benne maradunk. Nem érezzük a szabadság utáni vágyat, nem vágyunk a Szabadító után. Benne maradunk a halálban. Ezért kellett Istennek törvényt adnia az embernek, hogy tisztán láthassa bűnei nagyságát, hogy felébressze benne a szabadulás vágyát és felkínálhassa karácsonyi ajándékul nekem és neked, aki megszabadít minden embert a bűn és halál félelmetes rabságából, egyszülött Fiát, Jézus Krisztust. Fogadd el Őt, fogadd be Őt és ne engedd, hogy óemberi éned lebeszéljen, Pató Pál-féle halogatásra biztasson, vagy bűnös voltod nagysága elriasszon, hanem figyelj arra, amit a 20. vers második fele mond: „...ahol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővülködik.” Milyen csodálatos ez az örömhír, hogy Isten bőségesen kiáradó kegyelme minden bűnnél nagyobb és elégséges, sőt bővülködő kegyelem minden ember életére nézve. Ha felismerted Isten törvénye tükrében a bűn áradását és sodrását a te életedben, és vádol a lelkiismeret, Isten az Ő mindenre elégséges kegyelmét kínálja neked most is. Úgy is összefoglalhatjuk a 20. vers üzenetét és ezt érdemes megjegyezni: **AHOL A BŰN ELÁRAD, OTT A KEGYELEM TÚLÁRAD.**

Íme, a legcsodálatosabb lehetőség minden ember számára. És ez ajándék, Isten legnagyobb ajándéka. Érdemes elfogadni és hálaival élni vele. Nem szabad azonban elfelejteni azt sem, hogy a kegyelemben élni és megmaradni örökös harcot jelent egész életünkben. Nekünk a bűn és a Sátán ellen szabad lelkiismerettel kell viaskodnunk. Isten kegyelméből nemet mondhatunk a kísértőnek, a világnak és saját testünk bűnös kívánságainak. Jézus követői számára Istentől kapott lehetőség ez, amivel érdemes élni és érdemes vállalni, bár tudom az én erőtlenségemet, de azt is tudom, hogy mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.

Keresztelő János felszólítja hallgatóit: Térjetek meg, mert elközelített a mennyek országa. Már akkor sem fért semmi kétség ahhoz, hogy Isten országa Jézus Krisztusban érkezett el a mennyekből a földre. Jézus mennyei királysága új távlatokat nyitott meg a Hozzá tért emberek számára. Így, ha én mind testestől, mind lelkestől az Ő tulajdona lettem, akkor az Ő uralma mind testem, mind lelkem felett érvényessé lett. Rajta keresztül pedig a 21. vers ígérete bennem is valósággá lett: „Hogy miképpen uralkodott a bűn a halálra, azonképpen a kegyelem is uralkodjék igazság által az örök életre a mi Urunk Jézus Krisztus által.” Ha tehát volt megtérés az életemben, máris múlt időbe került a bűn uralma, mert akinek adatott minden hatalom mennyen és földön, az kiárasztotta rám az ő kegyelmét, ami túláradt bűneim felett és elárasztott engem, és elrejt a bűn elől örökre, mert forrása kiapadhatatlan. Így csak uralkodott rajtam a bűn, de már nem uralkodik, mert csak egy Uram van már, Jézus, és én már egészen hozzá tartozom. A túláradó kegyelem Jézus igazságát adja nekem, és ez az igazság tölti ki az életem, Jézus igazsága által uralkodik felettem. Igazságot szolgáltatt, hogy amit hazugsága által elvett tőlem a Sátán, azt Jézus igazságszerző halála árán visszaadhassa.

Olyan jó volna ezért most Istennek hálát adni és Jézus előtt leborulni. Királyi ajándékunk lehetne bűnös szívünk odaajándékozása királyi trónusa, a kereszt alatt, ahogy az ének tanít erre: „Itt van szívem neked adom, Uram.” Így adventi köszöntésünk nem maradna pusztán csak jókívánság, mert Ő boldog örömmel töltené meg szíveinket, az Ő országa boldogító, soha el nem múló öröme lehetne a miénk. Kérjük Istentől magunknak, egymásnak, mindannyiunknak a Jézus Krisztusban való igazi örömet és higgyük, hogy ezt valóban megkapjuk és hálásak lehetünk érte. Ámen.

Íme, jön a te Királyod!

Alapige: Zakariás 9, 9
Bibliaolvásás: Máté 21, 1–9

Az adventi evangélium ebben az esztendőben is egyértelműen hirdeti: „Jön a te Királyod!” De ugyanakkor meg is kérdezi tőled: Várod-e Őt? Vagy valami más egyebet, vagy valaki mást vársz?

Mi – emberek – úgy általánosságban annyi mindent várunk. Annyi mindenre várunk. Javarészt olyan dolgokat várunk, amelyek által könnyebbé válik a földi lét.

Sokan várják a maguk kicsi nyugdíját, esetleg annak emelését. A betegek többnyire az egészség hozzájuk való bekopogtatását, a gyógyszerárak csökkentését. Többen várják az élelmiszerek olcsulását, nem utolsósorban a kifizetendő számlák árának lefaragását. Sokan várják az időjárás helyenkénti megváltozását, hogy ne szűnjön meg több munkahely, hogy végre valahára pontot lehessen tenni a gazdasági válságra.

Sok mindent várnak az emberek. A munkás várja a hét végét, hogy végre kipihenje magát. Az idős ember, hogy nyugdíjba mehessen. A diák, hogy végezzen az iskolával, a suhanc, hogy végre kikerüljön a szülői fegyelmezés vasszigora alól, hogy végre a maga ura lehessen. A barát arra vár, hogy végre találkozhasson a régen nem látott baráttal. A szerelmes ifjú, hogy minél több időt tölthessen jövődöbelijével.

A gyermekek várják a karácsonyt és annak tartozékait: a karácsonyfát a sok-sok ajándékkal, az asztalra kikerülő finomságokat, a szülői odafigyelést, a templomban elmondott versek feletti sikert, az ünnep hangulatát. De nemcsak a gyermekek várják a szeretet ünnepét, a felnőttek is a maguk módján készülnek az ünnepre, vágyakoznak egy kicsi melegségre, egy jó szóra, egy meghitt baráti ölelésre, egy forró teára. Mindenki várakozó állapotban van.

Természetes a várakozás, a várakozó állapot. Úgy is mondhatnánk: jó dolog várakozni. Jó dolog és kellemes érzés valakire várni. Kiváltképpen, ha az illető felől tudjuk, hogy az biztosan eljön, hogy az biztosan megérkezik. Még akkor is jó arra a személyre várni és készülni a vele való találkozásra, ha pontosan nem tudjuk annak érkezését.

Ha kedves személyre várakozunk, akkor mindent megteszünk az ő méltó fogadására. Teszünk-veszünk, sürgünk-forgunk, takarítunk, sütünk, főzünk, hogy a lehető legjobban elkészülhessünk a várt találkozásra. És ez a sürgés-forgás, ez a lázas készülődés nemcsak környezetünket határozza meg, hanem a bensőnk is. Szívünket, egész lényünket eltölti valami megmagyarázhatatlan, boldog érzés, valami szívet, lelket melengető, simogató érzés, amely együtt jár a várakozással.

Hallottunk egy felsorolást, amelyből kitetszett, hogy mennyi mindenre várakozik sok ember. De a sok minden között van-e egy szikrányi a Jézus iránti várakozásból? Mivel az advent lényege nem a valamire való várakozás, hanem az érkező Úr iránti odafigyelés: mindent megtenni, hogy helyesen várjam Őt, hogy készüljek a Vele való találkozásra.

Isten is készítette az ő népét a Messiás eljövételére. Próféta által többször is küldte népe felé az örömmüzenetet. Zakariás próféta egyike volt azon prófétáknak, akiken át Isten örömezésre szólította fel az ő népét: „Örülj nagyon, Sionnak leánya! Örvendezz, Jeruzsálem leánya! Ímé, jön néked a te Királyod!”

Ez a prófécia – mondhatni – nemcsak egyszer teljesedett be az idők során. Tudjuk, hogy karácsonykor megnyílt az ég, pontosabban a menny, ahonnan boldog angyalének hirdette a bűneiben fetregő világnak: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek,

és a földön békesség, és az emberekhez jó akarat!” (Lk 2,14) „Ne féljete! Mert imé hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lésszen, mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus a Dávid városában!” (Lk 2,10) Először Jézus, mint kis gyermek kereste fel az ő népét, először, mint csecsemő jött hozzánk, közénk, emberekhez.

Másodszor pedig akkor teljesedett be ez a prófécia, amikor Jézus virágvasárnap – számaron túlve – vonult be a fővárosba, a tanítványok ujjongásától és a tömeg hangulatától körülveve. A virágvasárnapi eseményekkel nem zárult le teljesen és megismételhetetlenül ez a prófécia. Olyan értelemben, hogy Jézus azóta is jön, Jézus azóta is felkínálja annak lehetőségét, hogy találkozzunk Vele. Kicsi és nagy, gyermek és felnőtt, szegény és gazdag, beteg és egészséges, bárki találkozhat Vele. És örülhet és örvendezhet teljes szívből és teljes lélekből.

Okunk lehetett a múlt vasárnap is az örömré, az örvendezésre. Sokan találkozhatunk Vele. És a közelgő bűnbánati esték is ezt az örömet hivatottak az arcokra varázsolni. S azt követően karácsonykor is, ezt az örömet élhetjük át Isten kegyelméből.

De vajon minden emberi életről ezt lehet elmondani? Látva sok emberi elnyűtt arcot, megsavanyodott tekintetet, szétzilált családot, hitelenségről árulkodó kiégett életet, – tud-e mindenki örülni a megígért Úr érkezésének? Vajon mindenki hitelt ad-e ebben az adventben is az ősrégi prófécianak?

A választ mindannyian ismerjük. És tudjuk, hogy nem mindenki örül, hogy nem mindenki ugyanazon érzéssel és békességgel a szívében várja a közeledő ünnepet, Jézus Krisztus közelgő születésnapját. Mert más özvegyként vagy családban, társként a társ mellett, vagy egyedül várni az adventi Úrra. Más egészségesen és más betegen, elhagyottan vagy gyermekekkel közösen ünnepelni és örülni. Más elhagyottan, mások által lenézetten vagy kiteszítottan várni és örvendezni, mint megértve és felkaroltan, egy meleg hajlékban megbecsülten, emberszámba véve. Más ünnep küszöbén állás nélkül maradni, vagy vastag prémiumot szorongatva várni Jézusra. És ismét más betegágyon feküdvé vagy koporsó mellé szólítva várni, és örvendezni a Király érkezésére, az adventi Úr eljövételére. Arra az Úrra, aki a prófécia szerint igaz és szabadító.

Ez a megállapítás egyedül csak az advent Urára, a Királyok Királyára vonatkoztatható. Arra az Úr Jézus Krisztusra, aki valóban igaz és valóban Szabadító. Azaz Megváltó és Üdvözítő. Erről énekeltek a karácsonyi éjszakában Isten angyalai is, ezt az örömhírt hozták magukkal a mennyből, átadva a pásztoroknak és általuk a Föld minden lakosának. Ebben az igazságtalan világban, amelyben mi élünk, olyan jó meghallani és olyan jó megtapasztalni újból és újból, hogy Isten, a mi mennyei Atyánk az ő Fiában igaz Szabadítót, igaz Megváltót adott ennek a bűnös világnak. Neked és nekem. Mindannyiunknak.

A média jóvoltából naponként az említettnek a fordítottját halljuk és a mindennapok rendjén át is éljük, és saját életünkön tapasztaljuk. Korrupt hivatalnokok vesznek körül, ígéretgő politikuskok hitegetnek, igazságtalan és elcsavart történelmi eszmék áradatában zajlik az életünk. De ezektől függetlenül szól, és igaz marad a prófécia. Az, ami maga az evangélium: **JÉZUS IGAZ ÉS SZABADÍTÓ!**

Szabadítója és megváltója betegnek és egészségesnek, szegénynek és gazdagnak, kicsinek és nagynak, kisémmizettnek és lenézettnek, betegágyon fekvőnek és börtönben levőnek, koporsó mellett állónak és hitében megerősödöttnek. Egy szóval: mindenkinek. Fajra, vallásra, nyelvre és nemzetiségre való tekintet nélkül.

Ez a tudat készíthet bennünket türelmes várakozásra, ébrenlétre, meg nem alkuvásra, talentumaink kamatoztatására. De ennek a tudatnak köszönhetően adhatunk hálát ismét Istennek, mennyei Atyánknak, hogy ebben az évben is készíthettük a szívünket az érkező Úr, Jézus Krisztus eljövételére. Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

Csinálj magadnak bárkát!

Alapige: 1Mózes 6,6–22

Az ige megértéséhez

nahem (nhm) = *megbán, sajnál. Isten megbánta a bűn miatt, hogy embert teremtett. Máshol is olvasunk arról, hogy Isten megbán valamit. „Megbántam, hogy Sault király-lyá tettem.” (1Sám 15,11) Megbánásról olvasunk a 2Móz 32,14; Jer 18,8; 26,3; Jón 3,10 stb. Ezzel ellentétben az 1Sám 15,29-ben azt olvassuk, hogy „Semmit meg nem bán, mert nem ember ő, hogy valamit megbánjon. A szentíró is ellentmondásosan tapasztalja meg Isten istenségét, és magyarázatot keres az ember teremtése és elpusztítása közötti kontrasztra. A 7. versen belüli ellentmondásra, hogy: „Megbáná azért az Úr, hogy teremtette az embert” és „bánkódik az ő szívében” az egyetlen magyarázat, hogy Isten szenved amiatt, hogy ki kell mondania a halálos ítéletet teremtménye felett.*

Isten bánkódik az ő szívében. Az Ószövetség tanítása szerint az emberi szív nemcsak az érzésnek, de az értelemnek és az akaratnak is otthont ad. Ellentétben ezzel a szívvel, melynek „gondolata gonosz az ő ifjúságától fogva” (1Móz 8,21), Isten szíve tele van bánattal, keserűséggel, csalódással teremtménye miatt. Isten bánkódik, aggódik, a bűn szomorúvá teszi. Ő egy törődő Isten. Téged szomorúvá tesz a bűn? Te törödsz azzal, ami körülötted történik?

mehé (mhh) = *eltöröl, kitöröl, kiirt. A 7,23-ban megismétlődik. A Birák 21,17-ben viszont ennek éppen az ellenkezőjét olvassuk: „Mert nem szabad Izráelben egy nemzet-ségnek sem eltöröltetni.” A megsemmisítésre utaló rendkívül erős kifejezés az ítélet fé-
lelmetes voltát vetíti előre. Isten döntése az élet eltörlése mellett először a 7. versben jelentkezik. Isten nem részvéltlenül, közömbösen, hanem fájó szívvel dönt az ítélet végre-
hajtása mellett. Éppen ebben a fájdalommal tele isteni szívben kell keresni Noé szabadí-
tásának indítókát. Isten nem akarja az ember halálát, hanem azt akarja, hogy megtér-
jen és éljen. Noé szabadulásának egyetlen feltétele Isten kegyelme. Noénak sincsenek
érdemei, miként nekünk sem.*

hen (hn) = *kegyelem, jóindulat, kedvesség, irgalom. Az elbeszélő szövegekben leg-
gyakrabban az ms hen beene = „kegyelmet (jóindulatot) talál az ő szeme előtt” megfo-
galmazásban fordul elő. A Példabeszédek 31,30-ban kedvességet jelent. Arra a kegye-
lemre, melyet Noé Istennél talál, nincs magyarázat. A kegyelemre érdemtelen Noé mel-
lett a hangsúly kezdettől fogva Istenre helyeződik, és nem Noéra. Az ember eltörlésének
szándéka mellett megjelenik Isten szabadító szándéka. A szabadítás okát nem Noé
„igaz, tökéletes” voltában, „Istennel járásában” kell keresnünk. A szabadítás kegye-
lemből történik. Isten a pusztítás dacára sem irgalmatlan. Isten bánkódik szívében a
büntetés elkerülhetetlensége miatt, de ugyanakkor Noé kegyelemre talál. Az ellentmon-
dás itt is jelen van. A romlottság egyértelműsége dacára (5. v.) Noé éppen a romlott és
erőszakos emberek között talál kegyelmet (8. v.).*

sadiq (sdq) = *igaz. Nem az abszolút értelemben vett tökéletest jelenti, hanem szakrá-
lis fogalomként Istennek tetsző állapotot, kultikus életvitelt. Sadiq az, aki Istennel való
viszonyában megállja a helyét és hisz öbenne. Mivel Isten kitart az emberrel kötött szö-*

vetsége mellett, és aszerint cselekszik, ezért ő is sadiq. A sadiq itt nem jogi, hanem teológiai fogalom, lásd 1Móz 15,6: „És hitt az Úrnak, és tulajdonítottatik az őneki igazságul.”

hamim (hm'm) = tökéletes, kifogástalan, nincs benne kivetnivaló. Kultikus fogalomként a makulátlan áldozati állatot jelöli. Tágabb értelemben a kultusz iránti affinitással megáldott embert.

Aki Istennel jár, igaz és tökéletes. A szentíró e két jelzővel jelöli Noé magatartásának, életvitelének különlegességét, nem szokványos voltát. A J Noét csak igaznak nevezi, a P ezt a tökéletes jelzővel egészíti. E két jelző specifikus jelentése idővel általánossá lesz. A sadiq szociális fogalomként, jogi összefüggésben azt az embert jelöli, aki beilleszkedik a közösség rendjébe, és alkalmazkodik ahhoz.

hamas (hms) = erőszakosságot jelent, mely gonosztettekben, vérontásban, elnyomásban jelentkezik. Az erőszakosság olyan méreteket öltött, hogy általa megromlott a föld és az emberi élet, azaz a megsemmisülés és a pusztulás felé rohan. Még ugyan van, de már nincs. A föld és az élet, rendeltetését tekintve kudarcot vallott, összetört, hasonlóan a Jer 18,3–4-ben olvasottakhoz: „Lemenék azért a fazekas házába, és íme ő edényt készít vala korongon. És elromla az edény, melyet ő készített vala.”

sahet (sht) = romlott. A „magnificare peccatum” tendenciája abban jelentkezik, hogy a romlás kiterjedt az egész földre. Teljes a föld erőszakkal, ezért romlott meg, azaz megszűnt eredeti funkciójában létezni. A 6,11–12 egymás után háromszor beszél a föld romlottságáról. Ez a romlás annyira masszív, fertőző és ragályos, hogy kihat a teljes emberi életre. Az emberrel együtt a környezete is megromlott. Ezt a környezetet a föld kifejezés jelöli.

Mindkét fogalom, az erőszakosság és a romlott azt jelzi, hogy a gonoszság, a gazság, a galádság csúcsra jutott, meghalad minden képzeletet. Ez teszi szükségessé az isteni ítélkezést, a pusztító özönvizet.

Prédikáció

És bánkódik az ő szívében

Ernst Barlach, német drámaíró „Özönvíz” című drámájában azt kérdezi a leprás koldus, aki sokat szenved, és akinek nagyon fáj mindaz, ami az özönvíz idején történt: „Hát van Istennek szíve?” A kérdésre maga a leprás válaszol: „Nem hiszem! Annak az Istennek, aki ezt megengedte, nem lehet szíve.” De az özönvíz története ennek éppen az ellenkezőjét erősíti meg: *és bánkódik az ő szívében*. A te Istened nem egy személytelen, érzéketlen eszme, nem egy elvont, fájdalmat nem érző fogalom. Neki szíve van. Neki mérhetetlenül fáj, ami történt az özönvíz előtt és alatt. Ő nem szívtelen, részvétlen, nem köből van a szíve. Csak mi vagyunk olykor részvétlenek, szívtelenek. Éppen az özönvíz története nyújt betekintést Isten szívébe. Mit látsz ott? Látod-e, hogy milyen kimondhatatlanul szenved Isten? Igaz, szenvednek az emberek, az állatok, a növények, az egész teremtett mindenség. De mindez a szenvedés együttvéve is, és a te szenvedésed is csak töredéke annak a szenvedésnek, melyet a teremtő Isten érzett teremtményei szenvedése és pusztulása láttán. Az özönvíz idején nem az ember szenvedett a legtöbbet, hanem Isten, akiről ezt olvassuk: *és bánkódik az ő szívében*. De Isten nemcsak teremtményei pusztulása láttán szenved, amiatt is szenved, ami megelőzte és kiváltotta a pusztító csapást: gyermekeinek *istentelensége*. Nézz fel a Golgota keresztségére, látod az éretted szenvedő Krisztust? Mintha sohasem lenne vége nagybűnteknek, Isten ma is szenved övéinek *istentelensége* miatt. Történetünk egy olyan özönvíz előtti istentelen emberi nemzetséget mutat be, melynek tagjai *romlottak és erőszakosak*. Romlottak, azaz erkölcszte-

lenek, féktelenek, gátlástalanok az élet minden területén. Félelmetesek ennek az erkölcsi romlásnak a szociális következményei, társadalmi hatásai. Megkérdőjelezetté válik a közösségi élet a családban, a házasságban, a társadalomban. És ma? Nemde éppen ezt kérdőjelezzik meg oly sokan? Ma is napirenden van az erőszak, az igazságtalanság és a jogtalanság. Tombol az erős, és jaj a gyengének, ha nem bírja a versenyt. Ilyen világban éltek az emberek az özönvíz előtt. És ma milyen világban élünk? Nem egy istentelen világban? Ebben az istentelen világban nem vagyok magam is istentelen? Tetteim miről árulkodnak?

Az erkölcstelenség és az istentelenség olyan, mint egy rákos daganat, mely egyre inkább elburjánzik, míg végül mindent behálóz. Az egész Kain testvérgyilkosságával kezdődött. Ezt követte a hírhedt Lámekh korszaka: ha hétszeres a bosszú Kainért, hetvenhétszeres Lámekhéért. Az erkölcstelenség és az erőszak csak tovább fokozódik. Az istentelenek gőgje nem ismer határt: pogány istenekkel keverednek: „Óriások valának a földön abban az időben, amikor az Isten fiai bemenének az emberek leányaihoz, és azok gyermekeket szülének nekik. Ezek ama hatalmasok, akik eleitől fogva híres-neves emberek voltak.” Egy új korszak kezdődik, az Isten nélküli emberek korszaka, az „emberfelettiek”, valamilyen *köztes lények* korszaka, akik nem istenek, de hatalmasabbak az embernél. Emlékezzetek a tiszta faj elméletére, az „Übermensch” kifejezésre. Sok millió zsidót és más, nem a „tiszta fajhoz” tartozó ártatlanok millióit öltek meg gázkamrákban ezen elmélet jegyében. Ez a korszak akkor is és a második világháború idején is a *romlottak* és az *erőszakosok* korszaka volt. Egy ilyen nemzetség útja a biztos halálba vezet. És a ma romlottak és ma erőszakosok korszaka hová vezet? Minden emberi közösség felbomlása, széthullása tagjainak gőgjével, *felsőbbrendűség* érzetével, nagyzási hóbortjával kezdődik.

„Tekinte azért Isten a földre, és íme meg vala romolva, mert minden test megrontotta vala az ő útát a földön.” A diagnózis egyértelmű: romlott, romlott, reménytelenül romlott. Ha valami a testünkben romlott, az nem játék, az nagyon komoly dolog. Ha rosszindulatú, azaz romlott daganat van bennünk, azt azonnal el kell távolítani. Isten mérlegel, s arra a végső, fájdalmas következtetésre jut, hogy teremtményeit visszahívja, a teremtést mintegy meg nem történtté teszi. „Minden testnek vége érkezett előttem.” Egymás után kétszer is olvassuk, hogy Isten megbánta, hogy embert teremtett e világra. Megütközöl azon, hogy Isten megbán valamit? Istennek is van szíve, nemcsak neked! Látván a romlást és az erőszakot, szíve megtelik bánattal. És a te szíved? És éppen azért, mert szívében bánkodik Isten, *nem szolgáltatja ki az embert a teljes, reménytelen pusztulásnak. Az ő teremtett világa nem reménytelenül romlott, hanem reményteljesen* érett, mégpedig az ítéletre. A szívében bánkódó Isten reménységgel tekint beteg páciensére, az emberre. Ezért dönt a műtét, az operáció mellett: el kell távolítani azt, ami romlott! Van tovább! Neked is van tovább a bűnbánat és a bűnbocsánat útján a Krisztusért.

Eltörölöm az embert, akit teremtettem

Szó szerint *elsöpröm*. Amikor „minden test megrontotta vala az ő útát a földön”, akkor nincs tovább, eljött *az utolsó pillanat, a beavatkozás, a műtét* pillanata. Ez a vég! De itt is Isten dönti el, hogy mikor jön el a vég. S mert ő dönti el, a *vég egy új kezdetet* jelent, a szabadulás kezdetét. Így lett az özönvíz egyszerre ítélet és kegyelem. Az özönvizet sokáig természeti katasztrófának tekintették. Valóban az volt, de mindenekelőtt Isten ítélete. Nem csupán kezének műve, sokkal mélyebbről indult az, Isten bánkódó szívéből. Az özönvíz tehát nemcsak Isten teremtő kezének, mindenekelőtt szívének műve.

Sok-sok idő telt el az első karácsony éjszakáig, amikor Isten újból beavatkozott a világ életébe, de most már egészen másképpen: „Az Ige testté lett, és lakozik közöttünk.” Karácsony éjszakáján maga Isten jött közénk, megromlott, megfertőzött emberek közé, hogy megtartsa minket. Éretted való aggodásából lett testté az Ige. Hozzád jött, és megszabadított téged. Hálás vagy-e?

De Noé kegyelmet talála az Úr előtt

Miklós cár egy fiatal tisztet bízott meg katonái zsoldjának kifizetésével, aki szenvedélyes játékos lévén elkártyázta a katonák zsoldját. Az egyik este, miután számadást készített hatalmas adósságáról, a következő kérdést írta a számadás alá: „Kicsoda menthet meg engem?” Tudta, hogy csak egyetlen út áll előtte, a halál útja. Éjjel utánra tervezte, hogy végez magával. De elaludt. Rég elmúlt éjjel, amikor a cár észrevette, hogy pénztárosánál még mindig világ van. Lement a pénztáros szobájába, s amikor elolvasta az okozott kárról készült kimutatást, s alatta a rövid kérdést: „Kicsoda menthet meg engem?”, fel akarta ébreszteni a pénztárost. De miután úrrá lett rajta a részvét és a sajnálat, a „Ki menthet meg engem?” kérdés alá csak ennyit írt: „Én, Miklós cár!” Amikor a zsoldmester felébredt, és végezni akart önmagával, észrevette, hogy valaki ott járt, maga a cár, aki kétségbeesett kérdése alá: „Ki menthet meg engem?” csak ennyit írt: „Én, Miklós cár!” Már tudta, hogy kegyelmet talált. Reggel a cár beküldte a hiányzó összeget. Te készítettél-e számadást Istennel szembeni tartozásaidról? Fel tetted-e a kérdést, hogy ki menthet meg téged? Hiszed-e azt, hogy maga Jézus válaszol rá? Hiszen ő azért jött, hogy megtartsa azt, ami elveszett. „Én megmentelek téged”, üzeni neked is Jézus. Magamra veszem tartozásaidat, tiszta lappal indulhatsz! Adós cédulánkat, bűneinket vitte a keresztre.

Kicsoda ez a Noé? Mit nem adnánk, ha többet tudhatnánk róla. Egy biztos: Isten országának egyik legtitokzatosabb alakja. Még Jézus is említést tesz róla: „Amiképpen pedig Noé napjaiban vala, akképpen lesz az ember Fiának eljövetele is. Mert amiképpen az özönvíz előtt való napokban esznek és isznak vala, házasodnak és férjhez mennek vala, mind ama napig, amelyen Noé a bárkába méne, és *nem vesznek észre semmit*, míg nem eljőve az özönvíz, és mindnyájukat elragadá, akképpen lesz az ember Fiának eljövetele is.” (Mt 24,37–39)

Figyelemre méltó, hogy az özönvíz történetében egyetlen szót sem hallunk Noé szájából. Itt, aki beszél, maga Isten. Ő parancsolja meg a hajó építését, nem a vízparton, hanem távol attól, a szárazon. Őrült vállalkozás, de Noé *engedelmeskedik*, és hajót épít ott, ahol soha senki, a szárazon. Nem ellenkezik, nem is kérdez, csak szó nélkül engedelmeskedik. Ilyen az Isten szerinti élet! Te is szó nélkül engedelmeskedsz-e? Valóban azon vagy, hogy legyen meg az ő akarata? Környezete Noét örülnék tartja, bárkáját kísértethajónak. És mégis: „És úgy cselekedék Noé, amint parancsola vala néki Isten.” (6,22) „És az Úr bezárá utána az ajtót.” (7,16) A kulcs nem Noé, hanem Isten kezében van. De nemcsak a kulcs, Noé is Isten kezében van. Te is ott vagy, és életed bárkájának a kulcsa is ott van. Isten dönt a bárkába való bemenetelről, és annak elhagyásáról is: „Menj ki a bárkából te és a te feleséged, a te fiaid és a te fiaid feleségei te veled.” (8,15–16) Noé ismét engedelmeskedik, szó nélkül. Mintha *néma* lenne. Ma az egyház a bárka, s ha benne vagy, neki köszönheted. Ő akarta ezt.

Miért éppen Noét és családját választotta ki Isten? Miért csak ők menekülnek meg az özönvíz elől? Azért, mert korának romlott és erőszakos társadalmában Noé lenne az egyetlen páciens, aki nem szorul a mennyei orvos beavatkozására? Valóban? Pont ő ne szorulna a mennyei orvos beavatkozására? De igen, neki is és családjának is szüksége van orvosra. Az, hogy megszabadul, nem az ő érdeme. Azt olvassuk, hogy Noé *talált*

valamit. Mit talált? Hogy néz ki az, amire rátalált? „De Noé kegyelmet talál az Úr előtt.” Ez az egyetlen magyarázat Noé és övéinek szabadulására. Ez a kegyelem már születése pillanatában is ott volt, vele volt. Azon a napon, melyen megszületett, így szólt édesapja, Lámekh: „Ez vigasztal meg minket munkálkodásunkban, s kezünk terhes fáradtságában e földön, melyet megátkozott az Úr.” (5,29) Ez a kiindulópont, az Isten adta kiindulópont, csak ez jöhet számításba, csak ezért viselkedik Noé úgy, ahogy. Csak ezért volt igaz és tökéletes, csak ezért járt Istennel, csak ezért engedelmeskedett! Mert kegyelmet talált az Úr előtt, ezért olvashatjuk róla: „Noé igaz, tökéletes férfiú vala a vele egykorúak között. Istennel jár vala.” (6,9)

A te életednek is ez a kiindulópontja. Jézus Krisztus Golgotán bemutatott áldozatáért te is kegyelmet találtál az Úr előtt. Fogadd el ezt a kegyelmet, mely a te életedben is mindennek a kiindulópontja. Isten téged biztat: „Elég néked az én kegyelmem.”

Noé csak eszköz Isten kezében, és nem hős. Ha nem is tudjuk igazán, hogy Isten miért kimondotta Noét és családját szabadította meg az özönvízből, azt azonban tudjuk, hogy *mi végre*. Isten beavatkozásának értelme és célja nem kevesebb, mint az emberiség megmentése. Noé, ez a titokzatos, engedelmes férfi éppen ebben lesz eszközzé Isten kezében. Kizárólag ennyi, de semmi esetre sem hős. A babiloni özönvíz mondájában azt olvassuk, hogy az özönvízből megszabadultak azt megelőzően arányaikat és ezüstjeiket is bevitték a bárkába. Noénál erről szó sincs. Ő a szabadulás, a kegyelem, a pusztulást követő új kezdet eszköze Isten kezében. Te se akarj több lenni! A lelkeddel énekeld: „Tégy, Uram, engem áldássá!” (MRÉ 481)

Arról sincs tudomásunk, hogy ez a titokzatos, szótlán ember *mire is gondolhatott, mit is érezhetett* a bárkaépítés, majd az özönvíz ideje alatt. Hollandia egyik múzeumában az egyik régi mester festményének a címe: *Az özönvíz*. A hullámozó víztükrön úszik a hatalmas bárka, körülötte segítségért kiáltó, fuldokló emberek, és a már megfulladtak. A hajó tatján ott térdel Noé, imára kulcsolt kézzel. Imádkozik a vízben örökre elmerülő embertársaiért. Milyen szép! De erről szó sincs az özönvíz történetében. Nem tudjuk, hogy mi játszódhatott le Noé szívében. Csak az özönvíz végén, az ítélet végrehajtása után figyelhetünk fel néhány közvetett jelre, melyek bevilágítanak Noé lelki világába. Noé várja, hogy vége legyen az özönvíznek. A bárkából figyel a vizek apadását, várja, hogy befejeződjön ez a szörnyű történet. Ez a vágy indítja arra, hogy amit kései tengerész utódai gyakoroltak, kompaszként madarakat vegyen a kezébe, hogy azok segítségével határozza meg a bárka helyzetét és a vizek apadását. Élete heteken át, hónapokon át csupa szorongás és aggodás. Mennyire talál a vele együtt bezártakra, a bárka minden lakójára az, amit a Római levélben olvasunk: „Mert tudjuk, hogy az egész teremtett világ egyetemben fohászodik és nyög mind idáig... *várván a fiúságot*, a mi testünknek megváltását.” (8,17 sk.) A ma élő Noék is ezt várják. Ez a vágy töltse be a te szívedet is!

És többé nem vesztem el

Valóban? Hát nem ez a mi legégetőbb kérdésünk ma is, és holnap is? Ha Isten képes volt a történelem hajnalán özönvíz által elpusztítani a világot, ne lenne képes akár ma vagy holnap ugyanarra? Korunk embere megalapozottan számol akár egy mostani, akár egy jövőben bekövetkező pusztulással. Minden bizonnyal nem egy újabb özönvíz által pusztul el a világ. Tűz által is elpusztulhat, pl. egy atomháborúban. Még a tévét néző elsősztályos gyermekek is tudnak erről a fenyegető veszélyről, szinte az anyatejjel együtt szívják magukba egy kontinentális, globális vagy kozmikus pusztulás lehetőségét. Számptalan jelből következtethetünk arra, hogy valaminek történnie kell, hogy valami készül, valami már útban van felénk. Csak azt nem tudjuk pontosan, hogy mi. S mert érezzük a fenyegetettséget, *úszni tanulunk az árral*. Sokan mégis belefulladnak.

Bele lehet fulladni a napról napra növekvő kötelezettségekbe, az unalomba. Bele lehet fulladni az adminisztrációba, a tengernyi hivatalos papírba. De a pénzbe és a jólétbe is bele lehet fulladni. De ez még nem a vég, csak a kezdet, de már érezzük, hogy nem lehetünk közömbösek az iránt, ami jön. Éjjel-nappal azon törjük a fejünket, hogy miként védjük meg magunkat a fenyegető veszélytől, Damoklesz kardjától, mely ott függ a fejünk felett. Minden erőnköbül arra törekszünk, hogy *biztonságot* teremtsünk magunk körül. A növekvő ár láttán magunk adjuk ki a jelszót: meneküljön, aki tud! Építs magadnak bárkát, parancsolja a világ. És mi építjük bárkáinkat, ki fából, ki betonból és acélból, a város peremén, mert ott még csend van, a hegyekben, mert ott még tiszta a levegő, azaz „lőtávolságon kívül” Ezelőtt 20 évvel a Bucsin tetőn még csak egyetlen menedékház állt, ma egy falura való van belőlük. Van, aki tőkáját adóparadicsomokba menekíti, orvosaink Angliába, Norvégiába mennek, mert itthon keveset keresnek, s annak is jó részét elnyeli az adó-tenger. Ma a világ egy hatalmas építőtelep, ahol mindenki bárkát épít, hogy biztonságban legyen, ha majd jön az ár. Mindenki a *saját* bárkáját építi, de senki se képzelje magát Noénak. Mi nem azért építünk bárkát, hogy mentjük az emberi nemzetséget, mi csak magunknak építünk, hogy magunkat mentjük. Bárkáinkat nem Isten parancsára építjük. Nyugton csak akkor leszünk, ha annak kulcsa is a mi kezünkben van. De a Noé bárkájának kulcsa Isten kezében volt. Mit viszünk be magánbárkáinkba? Ugyanazt, amit a babiloniak: arany és ezüst edényeinket, ékszereinket, pénzünket?

De ma is vannak Noék, akik Isten parancsára építenek bárkát. Építői éppúgy tudják, mint Noé, amikor hozzáfogott a bárka építéséhez, hogy a kortársak szemében ők csak örültek. 1992-ben Derecskén még kikacagták azokat, akik vasárnaponként elindultak a templomba. 2003 pünkösdjén már hatszázan vettek úrvacsorát. Már nem kacagtak a bárkaépítő derecskeieken. Építs bárkát hitből, reménységből, szeretetből! Építs bárkát imádságból, zsoltáreklésből, bibliaolvasásból, hogy megszabadulj te is, tied is és az egész világ is. Isten most téged szólít meg: Noé, építs bárkát még ma, hiszen az ösvény, melyen jársz, egyre keskenyebb és rövidebb, az ár már ostromolja. Mit mondott a felátadott Jézus? „Békesség néktek!” Nem muszáj félelemben élned. Reménységben kell élned, mert van szabadítód! A szabadulásban való reménység pedig nem örültség, hiszen Isten nemcsak az özönvíz idején bánkódott az ő szívében. Isten ma is aggódik éretted. Ezért küldött Szabadítót, ezért volt nagypéntek, húsvét és pünkösöd. Azért, hogy a szabadulás reménységében élj. „Krisztus, én életemnek te vagy reménysége.” Ámen.

Ajánlott irodalom

FREY, Hellmuth: *Das Buch der Anfänge 1–11 des ersten Buches Mose*. Stuttgart 1977.

JENNI/WESTERMANN: *Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament*. Zürich 1984.

NEUKIRCHENER ANDACHTSBUCH: *Gottes Wort für jeden Tag*, 1991, 1995, 1999.

Von RAD, Gerhard: *Das erste Buch Mose ATD 2*. Göttingen 1953.

WESTERMANN, Claus: *Biblischer Kommentar Altes Testament Genesis 1–11*. Neukirchen/Vluy 1974.

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely–Alsóváros

Az eljövendő Messiás

A Messiás mint pásztor

Alapige: Ezékiel 34,23

Ezen a nagyhéten Isten Lelkének a segítségével ilyen cím alatt tartunk sorozatos igehirdetést: „Az eljövendő Messiás.” Olyan ószövetségi ígéret fogunk sorra venni, amelyekben mind az eljövendő Messiásról van szó. Tudjuk azt, hogy Isten már a bűn színhelyén, a paradicsomban ígéretet tett a Messiás elküldésére és ezt főleg a próféták által nagyon sokszor megerősítette.

Ebben a próféciaiban Krisztusról, mint eljövendő Pásztorról van szó. Ezzel mi nem igen vagyunk megszokva, hisz az Ószövetségben Krisztus sokkal inkább mint Próféta, Király és Főpap jelenik meg. Azonban Ezékiel itt úgy szól Krisztusról, mint Pásztorról. Ahhoz, hogy ezt az ígét megértsük, látnunk kell azt a nyomorúságos helyzetet, amiben Izráel népe volt. Ennek a fejezetnek az első verseiben arról olvasunk, hogy Izráel vezetői pásztorok kellett volna legyenek népük számára, de ők épp az ellenkezőjét tették annak, amit tenniük kellett volna. Ennek a magatartásnak a juhok esnek áldozatul. A gyengék, az erőtlének, az eltévelyedettek sorsukra vannak hagyva, senki se törődik velük. Nem kapják meg azt a törődést, amit meg kellene kapjanak és amire teljességgel rá is lennének utalva. Ebben a nehéz és kilátástalan helyzetben ígéri Isten, hogy Ő maga fog tudakozódni nyája után. Ő fog gondoskodni róluk úgy, hogy a nyáj megkaphassa mégis azt, amit vezetőitől nem kaphatott meg. Isten pásztori szolgálatának ígérete Dávidnak mint szolgának az elküldésében csúcspontot ér el. Ez újszövetségi nyelvre lefordítva azt jelenti, hogy Dávid Fiának az eljövételében nemcsak egy igazi király érkezik, hanem egy igazi pásztor is, aki szívén viseli nyájának az ügyét. Figyel mindegyik juhára és foglalkozik minden juhával.

Nyilvánvaló, hogy ez az íge előremutat azon újszövetségi ígéretekre, amelyekben Jézus, mint a Jó Pásztor jelenik meg. Nem véletlen, hogy Jézus saját magát nevezi Jó Pásztornak. Benne teljesebben azok az ígéretek, amelyek az Ószövetségben Róla, mint Pásztorról szólnak.

Mi most ezen a nagyhéten és karácsonyban annak örvendhetünk, hogy Jézusban a Pásztor érkezett meg közénk. Hogy Ő valóban az elveszettekért, a betegekért, az eltévelyedettekért jött, hogy őket visszavigye a nyájba, az Atyával való közösségbe. Krisztus eljövetele azt jelenti, hogy mi Krisztus pásztori gondoskodása alatt élhetünk. Nincs olyan élethelyzet, amiben ez ne érvényesülne, amiben ez ne lehetne vigasztalás a mi számunkra. Jézus mint Pásztor végigvezet minket az életen, sőt még az örökkévalóságban sem szűnik meg Pásztornak lenni. A jelenések könyve szerint a Bárány fog ott is legeltetni, Ő vezet az élet vizének forrásaihoz, és Isten letöröl a szemünkről minden könnyet. Krisztus pásztorsága tehát kiterjed egész földi életünkre és örök életünkre. Ezért karácsony után élni nem más, mint a Jó Pásztorral élni. Mi az Ő gondoskodásából és szeretetéből élhetünk. Ő annyira szeretett minket, hogy vállalta értünk a kitaszítottsgot, az othontalanságot, az istállót, a jászlat, a keresztet.

Persze az, hogy Jézus a Pásztorunk, még nem jelenti azt, hogy nem lesznek próbák és nehézségek az életünkben. A nyájnak sokszor pusztaságon és a halál árnyékának völgyén is át kell mennie. De a nyáj ott sem marad vezetés és vigasztalás nélkül.

Talán vannak most itt olyanok, akik azzal a kérdéssel küszködnek, hogy vajon ők oda tartoznak-e Krisztus nyájához? Erre Jézus válaszol, amikor azt mondja, hogy azok tartoznak az Ő nyájához, akik ismerik a szavát, a hangját és követik Őt. Ezt a hangot nem lehet más hanggal összetéveszteni, ezer közül is megismerjük. Ez a hang a Szentírásban szól hozzánk. Aki szívesen hallgatja az igét és megragadja azon alkalmakat, amikor Isten szól, az ne kételkedjen abban, hogy ő is a Krisztus nyájához tartozik. De nem elég csak hallani a hangot, azt követni is kell! A Krisztus-követés nem egy szép elmélet, hanem egy életforma. Vállalni kell az Ő nyáját, a gyülekezetet, vállalni kell az Ő parancsainak való engedelmisséget akkor is, amikor ez egyáltalán nem divat, talán ki is kacagnak érte.

Örvendezzünk hát annak, hogy van Pásztorunk, hogy nem vagyunk magunkra hagyatva. Ezen a karácsonyon is ismerjük Őt meg még jobban, s kövessük Őt még hűségesebben.

A Messiás mint Embernek Fia

Alapige: Dániel 7,13–14

A tegnapi igénkben Jézus, az eljövendő Messiás mint Pásztor jelent meg, a mai igében mint az Embernek Fia. Ez a megnevezés a Dániel könyvéből származik, aki éppúgy, mint János a Pátmósz szigetén, betekintést nyerhetett a mennybe. Ebben a fejezetben az emberi történelmet látja Dániel, a különböző világbirodalmakat, amelyek egymást váltogatják. Ezek után felfelé tekint, az égre, ahonnan különös látomást kap. Isten királyi székét látja, Isten trónusát, Isten mint egy öregkorú személy jelenik meg. Ő uralkodik a földi történések felett. Az „öregkorú” kifejezés nem is rossz Isten megjelölésére, hisz Ő valóban öröktől fogva van, ebben a kifejezésben ott van az érettség, a teljesség, a tökéletesség is.

Nos, most ebben a látomásban még valaki megjelenik. Ez a valaki mint valami emberfia láttatik meg. Őt a királyi szék elé vezetik, és ott hatalmat és dicsőséget kap, egy olyan országot, ami örökké tart. Az egész Újszövetség egyértelműen Jézusra való utalást lát ebben a képben, és maga Jézus Krisztus is előszeretettel használta ezt a méltóságjelzőt, ahogy azt a teológiában nevezni szoktuk. Jézus magát a legtöbbször, ha jól tudom 167-szer nevezi magát Ember Fiának. A Szentírás utolsó könyvében is kétszer találkozunk ezzel a névvel. János a Pátmósz szigetén találkozik a Feltámadott Krisztussal és ott is mint Embernek Fiát látja Őt. (Jel 1,13) Majd az egyik látomásában (Jel 14,14) szintén Ember Fiaként látja Jézust. Amikor az Embernek Fia megjelenik a felhőkön, akkor Vele mindig nagy dicsőség és hatalom jön. Mindig, mint az ítélet végrehajtója jelenik meg, aki megítéli a népeket és nemzeteket.

A Szentírásban még van egy hely, ahol utalás történik a Dániel könyvének hetedik fejezetére. Ez a Máté 26,64. Jézus ott áll a főtanács előtt, amit maga a főpap Kajafás vezet. A per nem akar sikerülni, a tanúk vallomása sem egybehangzó. A tanács és Kajafás sehogyszem találak okot arra, hogy Jézust halálra ítélhessék. Ekkor Kajafás megkérdezi Jézustól: Te vagy-e a Krisztus, az élő Istennek Fia? Jézus erre igenlően válaszol: te mondád. Mintha azt mondaná: igen, valóban az vagyok. Jézus ezek után a dánieli próféciát idézi, ezzel mintegy azt mondva, hogy ez a látomás most lép valójában érvénybe. Igen, tudjátok meg, hogy én vagyok az Embernek Fia, s én el fogok jönni az égnek felhőin az ítéletre. Jézus tehát már az Ószövetségben mint ítélő Úr jelenik meg.

Ezt nem volt könnyű elhinni a tanítványoknak. Ha Jézusé a hatalom, ha Ő az ítélő Úr, akkor miért kell a szenvedés útján járnia? Miért kell magát feláldoznia? Mi jól tudjuk, hogy ennek így kellett történnie. Mert másképp mi nem várhatnánk Őt felemelt fővel ítélő bíránkként az égből. (Heidelbergi Káté) Előbb neki kellett elhordoznia az ítéletet. Az se könnyű, hogy elhiggyük, hogy minden hatalom már most az Ő kezében van, hogy Ő uralkodik a történelemben és a mi személyes életünkben. Mi sokszor úgy látjuk, hogy más erők uralják ezt a világot, hogy a Sátán hatalmasabb, mint Jézus Krisztus. Ez a mi hitünk próbája ezen a karácsonyon is. Hisszük-e, hogy az, aki erőtlenségben, kisgyermekként jött el ebbe a világba, egyszer majd dicsőséggel és hatalommal jön el az ég felhőin, hogy ítéljen élők és holtak felett? Mi ebben nem szabad kételkednünk, mi hihetjük azt, hogy az övé a hatalom, hogy Ő fogja megítélni az egész földet. Mi várjuk ezt a nagy pillanatot, ami a mi hitünk végső beteljesedése is lesz. Ámen.

A Messiás mint népek világossága

Alapige: Ézsaiás 49,6

Ezek a fejezetek az Úr szenvedő szolgájáról szólnak. Ez a szenvedő szolga maga az Úr Jézus Krisztus. Az Ézsaiás próféta könyvében négy ilyen ének van. Ezekben az énekekben mind arról a munkáról van szó, amit ez a szolga népéért el fog végezni. Ez a vers a második énekből való, melyben arról van szó, hogy mit jelent ennek a szolgának a munkája a pogányok számára.

A Messiás elsősorban az Ő népéért, Izraelért jött. Itt erre két dolgot hoz fel példaként: a Jákób nemzetségeinek megépítése és Izrael megszabadultjainak visszahozása. Ez se kicsiny dolog: egy népet felemelni, egy népet megszabadítani, összegyűjteni. De itt azt mondja a próféta, hogy ez az eljövendő Messiásnak kevés. Neki egy világot átfogó munkája, feladata van. Ő a pogányok világosságául is adatik. Az Ő munkáját a föld legszélső határán is meg kell ismerni, Isten az Ő Fiát minden népért elküldte. Tudjuk azt, hogy ezt az igét idézi az Újszövetség, ha nem is szó szerint. Amikor az agg Simeon a karjába veszi a gyermeket így prófétál Róla: Isten ezt a gyermeket világosságául küldte a pogányok megvilágosítására. (Lk 2,32) De ezt az igét szó szerint is idézik Pál és Barnabás, amikor megindokolják azt, hogy ők miért indulnak a pogányok felé, miután a zsidók elutasították az evangéliumot. Nagyszerű, ahogy ők ezt mint isteni parancsot fogalmazzák meg. Amit Isten az Ő szolgájáról az Ószövetségben megígért, azt ők most úgy fogják fel, mint egy nekik adott személyes parancsot. Ez az ígélet csak akkor teljedhet be, ha az apostolok Jézus Krisztus evangéliumát a pogányoknak is elviszik.

Nagyon sokatmondó ebben az igében a világosság képe. Jézus maga is a világ világosságának nevezte magát, és ez a kép végigvonul az egész Szentíráson. Világosság nélkül nincs élet. A világosság örömet hoz és a tisztaság szimbóluma is.

A Jézusról szóló örömmüzenetet tehát mindenkinek prédikálni kell. A Világosságnak meg kell érkeznie a sötétségbe és el kell üznie a sötétséget. Isten nem elégszik meg annyival, hogy Fia Izrael Messiása legyen. A pogányoknak is az Ő világosságában kell járniuk. Most mi épp ebben a korszakban élünk, a misszió, az evangélizáció nagy világkorszakában. Ezt az időt nekünk jól és jóra kell kihasználnunk. Mi a pogányokat nem messze országokban kell keresnünk – Isten oda is küld embereket –, hanem a mi közvetlen környezetünkben. Hányan járnak sötétségben, pogányságban, mélységekben a szomszédaink, munkatársaink közül, talán szűk családunk tagjai közül is. Mi nekik kell elmondanunk, hogy van világosság, a sötétségből ki lehet és ki is kell jönni. Mi tudjuk azt is, hogy ezért késik még az Ő dicsőséges visszajövetele is. Ő csak akkor jö-

het vissza, amikor az utolsó ember is megtért, aki benne van az Ő nagy tervében. Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és az igazság ismeretére eljusson.

Ez nekünk azt jelenti, hogy várakozásunk nem tétlenségben telik, hanem szorgos munkában. A világosságot hirdetnünk és árasztanunk kell. Ennek a világosságnak kettős hatása van: egyrészt felfed, leleplez, másrészt pedig gyógyít, életet ment. Felfedi az ember valós állapotát, a hitetlen élet nyomorúságát, megmutatja, hogy mivé lettünk volna mi nélküle, de hála Istennek, nem kell ebben megmaradnunk, el lehet jutnunk a világosságban való járásra. A világosságban felfedett, leleplezett bűnöket meg lehet vallani, meg lehet bánni, el lehet hagyni. Ezt kell nekünk az adventben és karácsonykor is hirdetnünk. Ámen.

A Messiás, aki lehetővé teszi, hogy bízzunk az Úr nevében

Alapige: Ézsaiás 50,10

Ez az ige is az Úr szolgájáról szóló énekek egyike. Ez a fejezet betekintést enged egy olyan embernek a lelkébe, akinek súlyos kérdései vannak, aki gyötrődik bizonyos kérdéseken, aki valósággal küzd az Úrral. Ebben talál aztán csodálatos segítséget és megoldást.

Ebben máris üzenet van a mi számunkra. Hiszen ki az közülünk, aki ne lett volna ilyen helyzetben, vagy épp most küzd nehéz kérdésekkel. Épp most van olyan sötétségben, amelyben nem látja a világosságot, épp most van olyan zsákutcában, amiből nem látja a kiutat. Ez az ige az ilyen embereknek ad egy jó tanácsot. Ez nem egy olyan tanács, amit meg lehet, hanem olyan, amit meg kell szívlelni, amit nem ajánlatos, hanem kötelező követni. Ebben az igében Isten egy csodálatos eligazítást ad a mi számunkra. Nyilván, ez az ige csak azokhoz szól, akik félik az Urat, akik az Urat várják, az adventben élő, a karácsonyt váró emberekhez. Olyan embereknek szól, akik várnak az Úr szavára, kijelentésére. Akik vágyakoznak arra, hogy Isten ígéretei beteljesedjenek. Akik készek elfogadni azokat az ajándékokat, amiket a megszületett Messiás ki akar osztani közöttünk is. Meglepő az, hogy az ilyen emberek is járhatnak sötétségben. Az eredeti szövegben ez a szó többes számban van. Tehát sötétségekről, mélységek egész sokaságáról van szó. A kegyes ember úgy érzi, hogy ezek a sötétségek teljesen elborítják. Hogy még élesebb legyen a helyzet feltárása: az ember úgy érezheti, hogy nincs számára világosság. Igen, ha őszinték vagyunk, ki kell mondanunk: amíg e testben járunk, az ilyen helyzetek hozzátartoznak a mi életünkhöz. A Biblia nagy emberei is mind átéltek, megtapasztaltak hasonló helyzeteket, mélységeket.

A nagy kérdés, hogy mit tegyen az ember ilyen helyzetben, amikor semmi reménye, semmi kilátása sincs? Ilyenkor nem marad más hátra, mint a csüggedés, kétségbeesés? Nem! Ez az ige azt az evangéliumot fogalmazza meg, hogy ilyen helyzetben is van megoldás, mégpedig felfelé nézni. A vízben fuldoló embernek is van megoldás, mert valaki mentőkötélet dob felé, amit ő megragadhat, amibe belekapaszkodhat és aminek segítségével biztonságosan kijuthat a partra. Ez a mentőkötél: az Úr neve. Erre a névre támaszkodhat az a hívő ember, aki nehézségben, mélységben van. De még mond valamit ez az ige, éspedig azt, hogy az ilyen ember Istenre támaszkodhat. Tulajdonképpen mind a kettő ugyanazt jelenti. Akkor mégis miért ez a kettős megfogalmazás? Az egyik dolog, amit itt el kell mondanunk, hogy Isten az Ő nevében ismertette meg magát velünk. Isten nekünk az Ő nevében jelentette ki lényét. Aki ebben a névben bízik, aki ezt a nevet segítségül hívja, az már Istenre támaszkodott.

Mi tudjuk, hogy ez a név, amiben mi reménykedhetünk, amiben bízhatunk, amihez támaszkodhatunk nem más, mint Jézus Krisztus, a karácsonykor megszületett Megvál-

tó. Mi ezt a nevet szívünkbe zárhatjuk, mi ezt a nevet segítségül hívhatjuk, mi erről a névről bizonyóságot tehetünk. Különösképpen tegyük ezt a nehéz időkben, akkor, amikor kételyek gyötörnek, amikor a kétségbeesés határán állunk, amikor már belefáradtunk a várakozásba, amikor már türelmetlenül mondjuk: miért nem jössz már vissza Urunk, miért nem vetsz véget a sok szenvedésnek, igazságtalanságnak, sötétségnek?

Milyen jó, hogy Isten látja ezeket a helyzeteket, tudja, hogy milyen nehéz pillanatokot élünk át és ilyenkor dobja felénk a mentőkötelet. Milyen jó, hogy ez a karácsonyi ünnep is egy ilyen segítségnyújtás lehet a mi számunkra. Csak épp féljük az Urat, csak épp hallgassunk az Ő Szolgájának, Jézusnak a szavára. Senki se ment át nagyobb mélységeken, mint Ő. Már a születése is csupa szenvedés volt, hiszen kitaszítottként jött ebbe a világba, végül csak a kereszten volt hely a számára. Ő is kiáltott a kereszten: én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet? De Ő mégsem esett kétségbe, tudta mindig, hogy élete, lelke ott van az Úr kezében. Tudta, hogy a Golgota sötétsége után jön a húsvét fénye. Milyen jó, hogy ezt mi is tudhatjuk. Bízunk hát most is az Úr nevében, támaszkodjunk arra, Akit az Atya azért küldött, hogy Szabadító legyen a mi számunkra is. Ámen.

A Messiás mint Isten akaratának beteljesítője

Alapige: Ézsaiás 53,10

Már a tegnap este szóltunk arról, hogy a Messiás is szenvedett, hogy átment nagy mélységeken. A mai estén különösképpen erről lesz szó. A szenvedést még karácsonykor se lehet megkerülni, bármennyire szeretnénk azt. Hamis az az ünneplés, amiből hiányzik a Jézus szenvedéséről való megemlékezés. Ebben az egész fejezetben Jézus helyettes szenvedéséről van szó. Szó van itt ezekben a versekben mindarról, amin Neki át kell mennie, amiket végig kell szenvednie. Mindezek a szenvedések hozzátartoznak az Ő küldetéséhez, amit értünk felvállalt.

De a mi számunkra az az evangélium, hogy ez a szenvedés nem volt hiábavaló. Hogy ez a szenvedés meghozta a maga áldott gyümölcsét. Ezt így fogalmazza meg itt a próféta: magot lát. Ennek a jelentése pedig az: Jézus szenvedése olyan, mint a földbe esett gabonamag, kicsírázik, szárba szökken és termést hoz a maga idejében. Ez az Úr, az Atya akarata volt. Az Úr akarata az Ő szenvedésében volt, és ennek nem maradhat el a gyümölcse. Ez el fogja érni a célját. Krisztus szenvedése nem volt hiábavaló. Ez a győzelmet jelenti és a dicsőségben ér véget. Az Úr akarata itt az Ő szuverén végzését jelenti, azt a végzést, hogy Ő minket nem akart a bukásban, az elesésben hagyni, hogy az Ő elvégzett üdvterve be fog teljesedni.

Ez nem volt másképp lehetséges, csak az Ártatlan helyettes szenvedése által. Ő mindezt el kellett hogy szenvedje mi értünk, akik pedig ezt megérdemeltük volna. Ő azt vette magára, amit nekünk kellett volna elszenvednünk. De a gyümölcs, a termés nem maradt el. Isten akarata meglett, Isten terve megvalósult.

A karácsony felé haladó embernek a mai estén Isten akaratára kell figyelnie. Isten akarata pedig az, hogy az Ő szenvedésének meglegyenek a maga áldott gyümölcsei a mi személyes életünkben is. Az egyik ilyen gyümölcs az lehet, hogy mi új erőt nyerhetünk. Megerősödhetünk abban a hitünkben, hogy Istennek csodálatos terve van a mi életünkkel is, hogy Isten elvégzi bennünk elkezdett munkáját. Mert a mi mostani rohanó életünknek talán az a legnagyobb nyomorúsága, hogy elfeledkezünk Istenről, már nem számolunk Vele. Csak a láthatókra nézünk, és akkor kétségbe esünk. A földre csüggesztettük szemünket, nem tudunk már fölfele nézni. Nem tudjuk meglátni azt, hogy Isten Szabadítót küldött nekünk. Hogy ez a szabadítás a mi mindennapjaink megtapasz-

talható valóságává lehet. Ez döntő dolog lehet a mi életünkben. Életünk nem egy esetleges, céltalan, értelmetlen élet. Isten szent akarata valósulhat meg abban. Erről énekelnek az angyalok Betlehem mezején. Isten azt akarja, hogy Neki dicsőséget adjunk, hogy békeességben éljünk itt a földön egymással. Mennyire hiányzik ez ma is sok embernek, sok családnak az életéből. Minket nem egy vak sors, nem a végzet, hanem Isten kegyelmes akarata irányít, ami Jézus Krisztusban lett nyilvánvalóvá. Nekünk nem egy szerencsétlen, boldogtalan életünk van, hanem olyan életünk, amely az Ő akarata által jó szerencsés létszen. Hadd teljen meg ezzel az örömmel a mai napon a mi szívünk. És hadd tudjuk ezt ezen az ünnepen másoknak is továbbmondani, akik épp most látják céltalannak, értelmetlennek az életüket. Hadd mondjuk el nekik: Isten akarata Krisztusban a te számodra is dicsőséges. Ő azért jött, hogy a te szívedbe is békeesség költözzön. Lehet, hogy körülményeid nem változnak meg, de egészen másképp fogsz életedre tekinteni. Mindenben megláthatod az Ő jó és tökéletes akaratát. Ámen.

A Messiás mint Dávid igaz magva

Alapige: Jeremiás 23,5

Testvéreim, Isten kegyelméből eljuthattunk erre az áldott estére, az esztendő talán legszebb, legszentebb és legmeghittebb estéjére. Itt vagyunk Isten házában, ahol gyermekeinkkel együtt örvendezünk Jézus születésének. Egész héten estéről-estére ószövetségi igék, prófécíák alapján arról hallottunk, hogy milyen lesz az eljövendő Messiás, és hogyan teljesedett be ez Jézus Krisztusban. Ezékiel, Dániel, Ézsaiás prófécíái alapján próbáltunk erről bizonyosságot tenni. A mai estén Jeremiás ajkán szólal meg a bizonyoságtétel. Ő is beáll a sorba, hogy az eljövendő Messiásról bizonyosságot tegyen. Már a tegnap este szó volt arról, hogy Krisztus szenvedése folytán magot lát. Láttuk, hogy ez azt jelenti, hogy a szenvedésnek meglesz a maga gyümölcse. Amikor magról hallunk, mindjárt a gyümölcsre, a termésre gondolunk. Itt az ige Őt igaz magnak nevezi. Talán jobb ezt sarjnak fordítani. Az igaz azt fejezi ki, hogy Ő nem hamis, nem egy álságos, nem olyan, aki becsap. Mi, emberek annyira bizalmatlanok vagyunk, mert annyiszor csalódtunk már, annyiszor azt gondoltuk, hogy valami igaz, és nem volt az, kiderült, hogy hamis volt, hogy rászedtek, hogy becsaptak minket. Itt arról az igaz Megváltóról van szó, aki igazságot és méltányosságot cselekszik a földön. Ez a föld telve van hazugsággal, igazágtalansággal. Naponta tapasztaljuk ezt körülöttünk és látjuk ezt az egész világban. Látjuk naponta a tévé képernyőjén, hogy embereket meggyilkolnak, megaláznak, hogy az emberi méltóságot lábbal tapossák. Látjuk azt, hogy igazágtalan döntések születnek még ott is, ahol pedig az igazságot kellene megvédelmezni és helyreállítani.

Hol van az igazság? Hol van egy olyan király, vezető, aki igazságosan uralkodik? Ne emberek között keressük az ilyet, mert soha nem fogjuk megtalálni. A karácsony estéjén megszületett Messiás, Jézus Krisztus az a Király, aki igazságot és méltányosságot cselekszik a földön. Ő jelentette ki nekünk azt az Istent, aki az igazságnak az Istene, és aki szereti az igazságot és a méltányosságot.

A mai estén azonban azt is meg kell látnunk, hogy bennünk sincs igazság és méltányosság. A bűn minket is megrontott és megfertőzött. Ha Jézus nem jött volna, mi nem tudnánk Isten előtt megállani. De Jézus ezért jött el érettünk, igaztalanokért, méltatlan bűnösökért.

Jézus valóságosan is elhozta az igazságot és a méltányosságot erre a földre. A mai estén nem feledkezhetünk el arról, hogy minden jó, minden igazság, méltányosság, szeretet csak azért van, mert Ő ezeket lehozta a mennyből ide, erre a földre. Mi ezt hirdetjük, mi ennek lehetünk a hordozói. Ha még olyan kevésnek látjuk az igazságot és a mélt-

tányosságot ezen a földön, azért mi magunk is hibások vagyunk. És ha bennünk Ő uralkodhat, akkor ezen a földön is már megváltozott valami. Ne azon siránkozunk állandóan, hogy milyen gonosz ez a világ, hanem tegyük meg azt, amit mi megtehetünk! A többit pedig bizzuk az Úrra. Ne kételkedjünk abban, hogy az ígéretek mind be fognak teljesedni. Bizzunk abban, hogy aki kisgyermekként az első karácsonyon eljött, az dicsőséges Úrként újra el fog jönni. Mi most ezen a karácsonyon ezt várjuk, erre készülünk. Hadd uralkodhasson Ő mint Király bennünk ezen a karácsonyon és életünk minden egyes napján. Ámen.

Wilhelm bácsi és a szíves csomagolópapír

Valljuk, hogy a kegyesség nagy titka Az, aki megjelent testben.
(1Tim 3,16)

Az ismert ifjúsági lelkész, Wilhelm Busch (1898–1968) kis unokaöccse, a kis Fritz „Wilhelm bácsitól” ajándékot kapott karácsonyra. A nagybácsi jelenlétében kicsomagolta az ajándékot a tarka karácsonyi csomagolópapírból, és egész szenteste a csillogó és színes papírral játszott. Wilhelm Busch nagyon elcsodálkozott, és megpróbálta elmagyarázni az unokaöccsének, hogy tulajdonképpen a papírba csomagolt ajándék a lényeges és a fontos. A kis unokaöcs azonban nem zavartatta magát, és továbbra is a tarka csomagolópapírral játszott. Amikor Wilhelm Busch ezt követően megtartotta karácsonyi prédikációját, ezt az élményét megrázó példaként alkalmazta arra, hogy a legtöbb ember az úgynevezett keresztyénségben hogyan is ünnepli a karácsonyt. A karácsonyi ünnepnek csak és mindig csak a külsőségeivel és a földi körülményeivel foglalkoznak. Esznek és isznak, vásárolnak és ajándékoznak, a karácsonyt csak külsőséges és mellékes dolgokkal élik meg. De nem fogják fel a szenteste legmélyebb és legbelsősebb értelmét, azt, hogy Jézus Krisztus emberré lett, hogy megváltson minket minden bűntől. A karácsony külsőségei távol tartják őket Jézus emberré válásának belső és isteni titkától.

Sok kortársunk az örök Istenfiú, Jézus Krisztus emberré válásának emléknapját csak úgy „ünnepli”, mint az ismert ifjúsági lelkész unokaöccse. A fenti szövegben, az 1Timóteus 3,16-ban a Biblia a „Kegyesség Titkáról” beszél, amelyről valljuk, hogy nagy. A kegyességnek ezt a titkát azonban csak a hitben ismerjük meg és ismerjük fel. Isten titka ugyanis maga Krisztus, amelyet a mindenható Teremtő és szerető Atya Fiának emberré válásában jelentett ki nekünk. A fenti, 1Timóteus 3,16-ból származó Igét Aurelius Augustinus (354–430) kijelentésével együtt szívleljük meg: „És ha Krisztus ezerszer megszületett volna Betlehemben, de benned nem – akkor örökre elvesztél!”

Prédikációk karácsony ünnepére

Gáll Sándor

Lupény

Befogadni Jézust!

Alapige: János 1,9–13

Bibliaolvasás: Lukács 2,1–20

A világosság az emberi élet lételeme, a sötétség viszont életellenes, ellenséges közege. A sötétségben nehezen tájékozódunk, eltévedünk, bizonytalanná, kiszolgáltatottá válunk. A sötétség hatása alatt torzul a világ körülöttünk, a kis dolgokat nagynak, a nagyokat jelentéktelennek látjuk. Támadások érnek bennünket és nem tudjuk azokat kivédeni, ezért növekszik a félelem bennünk.

Így van ez a lelki életünkben is. A sötétségben nehezen tájékozódunk, nem látunk kiutakat a gondokból, nem látjuk meg a menedék, az oltalom lehetőségeit. Nem látjuk azt, aki kézen foghatna, aki segíthetne tájékozódni, aki elvezethetne minket biztonságot nyújtó helyre.

A karácsonyi evangélium az, hogy az igazi Világosság eljött ebbe a világba. Jézus születéséről mondja ezt János apostol, majd később Jézus Krisztus magáról mondja: „én vagyok a világ világossága”. Eljött a világosság erre a világra. Az Ige az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert. Nagyon költői, szép kép, talán túl filozofikusnak, elméletinek tűnő megfogalmazás.

Vajon mit mond el ez a kijelentés Jézusról, és mi is történt lényegében karácsonykor?

A karácsony szó értelmezés szerint: testet-öltés. A láthatatlan, a messzinek hitt, a távolinak gondolt, az elrejtőző, a megközelíthetetlen Isten testet öltött, kilépett az elrejtettségéből, hogy mindenki számára elérhető, megérthető legyen. Hozzánk igazodó szeretetből tette. Kilépett Isten az elrejtettségéből azért, hogy végre értsük, és még jobban megértsük a szeretetét, a szándékát, a gondolatát. Jézus testet öltött, hogy az ember megérthesse végre Istent, megláthassa, hogyan fordul felé!

Jézus testet öltése azt jelenti, hogy a láthatatlan, a magasságos, a szentséges Isten egyszer csak hozzánk lépett, bejött a világunkba.

Mi az új ebben? Hiszen Isten volt eddig is a világ Világossága, Isten volt eddig is az élet adója, kezében hordozza a világot, és hitünk szerint kezébe hordoz bennünket is. Mi az új ebben a kijelentésben? Isten közvetlensége. Ha a Bibliát olvassuk, azt látjuk, hogy az Úr együtt sátorozik népével a pusztai vándorlás, sőt az egész Ószövetség idején, de megközelíthetetlen. Őt csak úgy lehet keresni, megszólítani, eléje lépni, ahogy Ő megengedi, ahogy Ő kijelenti önmagát, és jaj annak, aki átlépi ezeket a határokat. Jézus születésében az történik, hogy Jézus bemutatja, tudtul adja, hogy Isten ennyire közel szeretne jönni hozzánk, mellénk szeretne lépni. Ő itt szeretne élni szomorúságok, álmok, vágyak, tündöklések és bukások között – itt szeretne élni, és itt keres bennünket, mert mi itt vagyunk, és Ő itt vállal közösséget velünk.

Új még a karácsonyi evangéliumban a megajándékozottságról szóló üzenet. Az, hogy Ő ezeken túl és ezek mellett meghív bennünket, hogy legyünk a munkatársaivá. Megajándékoz. A talentumos példázatban Jézus arról beszél, hogy kivétel nélkül mindenki Istentől gazdagon megajándékozott életű. Ne mondd értéktelennek, ne mondd hiábavalónak az életed. Isten szeretete karácsonykor Jézusban arról szól, azt mutatja

meg nekünk, hogy egy szorosabb, erősebb kapcsolatba hív bennünket, amelyben szeretne gyermekévé, munkatársává fogadni minket.

Jézus elhozta az Atyától elkészített örök életet. Eljött az igazi Világosság azért, mert az ember ép szemekkel, napfényes ragyogásban is, viszonylag ép testben, ép lélekben is viszonylag sötétségben él, a sötétséget tapogatja.

Mi is ez a sötétség, amiről az ige beszél? Jézus születése idején, akkor és ott sötétbe borult egy nemzet élete, mert idegen uralomnak volt kiszolgáltatva. Izráel kiszolgáltatott volt a Római Birodalomnak. De akkor és ott ez a sötétség azt is jelentette, hogy voltak némelyek, akik úgy gondolták, hogy kiváltságosabbak, mint a többiek, okosabbak mindenkinél. A farizeusi góg sötétségbe burkolta őket.

Az igében azt olvastuk, hogy Jézus a saját világába jött, de az övéi nem fogadták be Őt. Hazajött az Úr, és az ember bevágta az ajtót az Úr előtt. Hazaérkezett az Úr, hiszen az övé ez a gyönyörűen megteremtett föld. Ő az elgondolója, a mozgatója. Tőle van minden és Tőle vagyunk mi magunk is. Egy különös mondatot olvashatunk erről az Igében, s jó lenne, ha elérné a szívünket és az értelmünket: „akik nem vérből, sem a testnek akaratóból, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születtek”. Az életünk, hitünk, vallomásunk szerint több, mint emberi akarat testet öltése, több, mint emberi szerelem gyümölcse. Mi Isten szeretetének gyümölcse vagyunk! Szabad így nézni, s jó lenne így látni a tulajdon életünket!

Hazajött az Úr, belépett az övéi közé. Hazajött, de az ember kizárta őt. Betlehem az Isten és az ember kapcsolatának a tragédiája, hogy nem akadt számára hely. Isten karácsonykor nemkívánatos személlyé lett. Mi a kedves gyermekén szoktunk elmélkedni, de Betlehem tragédia is: a kizárt Jézus és az ember, aki kizárta az Urat az életéből.

Miért is utasította és utasítja vissza az ember az őt kereső, hozzá érkező Urat? Miért zárta és zárja ki ma is az ember a hazaérkező szeretetforrást? Úgy gondolom, hogy nem rossz szándékból. Nem azért, mert eltöklélte, hogy gonosz lesz és nem akar tudni Istentől.

Ha megfigyeljük a karácsonyi történetet, egyszerűen telítettségéből nem jut számára hely. Mert tele van minden, ezért nem jut Jézusnak hely a vendégfogadó házban. Nem fér bele az órarendünkbe az Istenre figyelés, nincs időnk az Ő számára. Túlzsúfolt a naptárunk, sok a tennivaló és kimarad az Úr. Nem fér bele a szabadidőnkbe a Jézusra figyelés a vadonatúj bálványaink miatt, mert a televízió és a számítógép, meg a számos, különféle időtöltésünk rajtunk uralkodó hatalom, és nem marad már idő Jézusra, gondolatokat, érzéseket, életvezetést adni neki. Nem fér bele az erkölcsseinkbe sem, nem fér bele abba a szokásrendbe, ami szerint mostanában élünk, amihez ez a világ igazodik. Nem rosszaságból, csak egyszerűen nem akad számára hely. Nem fér bele a megoldandó problémáinkba, a magunk kereste menekülési utakba, nem jut eszünkbe, nem fér bele a gondolatainkba, hogy lehetne úgy is, hogy neki adunk helyet, s Őrá figyelünk mindenekelőtt s elsősorban.

Tele vagyunk álmokkal, elvárásokkal – nem akad Jézusnak hely, hogy Ő is megjelenjen, hogy vezesse az álmainkat, vigyen bennünket, tanácsoljon az útjainkon. Nem akad hely, mert telítettek vagyunk a saját hiúságunkkal, nagyságunk gondolatával. Nemcsak Heródes. Heródes – aki Jézust halálra keresi – a saját hiúságával, göggyével, esztelenségével, elmebetegségével volt elfoglalva, ezért nem léphetett hozzá Jézus. No, de csak Heródes kísértése a hataloméhség? Nem akad hely, mert olykor magunkat szeretnénk megvédeni az élő Istentől is.

Fájdalmas, és tudom, ünneprontó ez a mondat: az övéi közé jött, a saját világába jött, de az övéi nem fogadták be Őt, nem vettek tudomást Róla, nem ismerték fel, nem tartották lényegesnek. A karácsony kérdése számunkra ma ez, hogy nálunk, bennünk mi

újság? Hogyan élünk mi, akik eljövünk ünnepelni? Kereszük Őt, akad-e hely hétköznapokon és ünnepeken az óra- és napirendünkben, akad-e hely Jézus számára?

Azt mondja az ige, biztatásul, hogy akik befogadták Őt, azoknak viszont hatalmat adott, hogy Isten fiaivá legyenek. Mit jelentett ez a befogadás? Hogyan lehetett befogadni Jézust? Betlehemben úgy, hogy akadt egy istálló, ahol megszületethetett, hogy akadtak pásztorok, akik elindultak a hírnök nyomán és keresték Őt, s boldogok voltak, hogy rátaláltak. Volt egy csillag az égen, ami elvezette a távoli tudósokat az Élő Isten közelébe, akik befogadták Őt. Akadt, elsősorban Mária szívében és életében hely azt mondani, hogy legyen meg a Te akaratod, hogy itt vagyok, Uram, legyen az Úr beszéde szerint. Akadt hely József szívében is, aki először természetesen megdöbbsent a gondolattól és nem akarta, hogy Mária az Ő jegyese legyen, és így szülessen Jézus. De azután akadt hely József szívében, életében, értékrendjében is. Akadt hely később a tanítványok szívében, akadt bizalom bennük, amivel a teljes életüket, az első szóra, első hívásra rá tudták bízni Jézusra.

Hogyan akadt hely? Az emberek azt mondták, hogy igen, Uram, Te mondtad, hát itt vagyok, Te keresel, Te akarsz tőlem valamit, Te akarsz hozzám belépni, ajándékot hozol, akkor hát itt vagyok. S mi a szép, mi a nagyszerű, s miért szeretjük annyira a karácsonyt? Mert kiderül, hogy aki elég bátor volt befogadni Jézust, akinek volt elég bizalma befogadni Jézust örömmre, ragyogásra, világosságra talált. Életet talált. Pontosan azt találta meg, amit olyan szomjasan keresünk, amire annyira vágyunk. Éppen azt kapták meg, azzal lett teli az életük, az történt velük, amire olyan sóvárogyva vártak.

Akik befogadták Őt, lehetőséget és esélyt kaptak arra, hogy Isten fiaivá legyenek. S akik erre esélyt kaptak, már tudják, hogy soha sincsenek egyedül, velük van Gazdájuk, Atyjuk. Akik éltek, élnek ezzel a lehetőséggel, azoknak esélyük van átélni Isten óvó szeretetét, békességét, örömet. Beragyogja és teleragyogja őket Krisztus.

Erre van esélyünk. Lehet választani! Hogyan szeretnénk folytatni a karácsonyt, hogyan folytatódjon az életünk? Mit szeretnénk? Mit választunk? Befogadva őt, életet, örömet, ragyogást találni? Megújulni erőben, békességben, vigasztalásban? Vagy becsapjuk az orra előtt a szívünk ajtaját? Hogyan tovább, kedves karácsonyi gyülekezet? Ünnepelni csak úgy érdemes, ahogy ünnepelték azok, akik befogadták Őt, hogy életünk legyen és bővülködjünk! Ámen.

Müller Dezső
ny. lelkipásztor
Lázári

A betlehemi pásztorok karácsonya

Alapige: Lukács 2,15–17
Bibliailvasás: Lukács 2,8–14

1.

Az első karácsony éjjelen, amikor a földre szállt angyalok elvégezték küldetésüket, tüstént visszatértek a mennybe, hogy Isten trónja előtt tovább harsogják dicső éneküket, amellyel lenyűgözték, elbűvölték a pásztorokat. Az angyalok távozása után a pásztorok így szóltak egymáshoz: „Menjünk el mind Betlehemig...” Felkeltek, otthagyták foglalkozásukat, kenyérkeresetüket, biztos megélhetésüket, rideg, árva világuk csendjét, s mentek Betlehem felé, ahova élő reménység hajtotta őket. Nem töprengtek, nem tétó-

váltak és nem cicomázták magukat, hanem sietséggel, serényen mentek el. Ez volt nekik a legfontosabb, a legsürgősebb dolguk.

Életünk egyik lelki-szegénységi bizonyítványa az, hogy nem tudunk mindig felke-rekedni és elmenni Betlehemig, ahhoz a jászolbölcshöz, ahol a Dicsőség Királya megszületett. Visszatart minket többemeletes házunk pompája, kiépített karrierünk hatásköre. Visszatart minket a pénz, elfoglaltság, a kényelem, s bizonyára a bűn is. Pedig egy-mást átkarolva, csendesen, lelki harmóniában jó volna elindulni Betlehem felé.

Szent igénk szerint a pásztorok azért indultak el, mert látni akarták a dolgot, amelyet az Úr megjelentett nekik. Nátánáel boldog volt, amikor megláthatta Krisztust Filep buzdítására: „Jer és lásd meg!” Tamás hitre jutott, amikor tiltakozásai után meglátta Krisztus sebeit és leborulhatott lábaihoz. Bárcsak nekünk is megadatna az a „kegyelmi ki-váltás”, hogy Isten dicsőségét a szívünkbe zárhassuk.

A továbbiakban arról tájékoztat alapigénk, hogy a pásztorok Betlehemben megtalál-ták Máriát, Józsefet és a kis gyermeket, aki a jászolban feküdt. Egyszerűen meglátták azt a nagy örömet, mely az egész népnek öröme létszen. Meglátták a Dávid fiát, az Úr Krisztust, az ő személyes Megtartójukat.

Nekünk is meg kell látnunk benne életünknek Urát, Királyát, Pásztorát. Meg kell látnunk benne egyetlenegy Közbenjárónkat, aki meghalt értünk. Meg kell látnunk benne Életünk Fejedelmét, akinek törvényeit szívünkbe vessük. Ne csak másoknak le-gyen Krisztusa, nekünk is legyen!

2.

Felolvasott igénk szerint a betlehemi pásztorok utolsó tanítása így hangzik: „És ezt látván, elhirdeték, ami nekik a gyermek felől mondatott vala.” Megszámlálhatatlan könyv, újság jelenik meg naponta szerte a nagy világban. Az eladhatatlan kiadványok temérdek helyet foglalnak el mindenütt. Gyakran bezúzzák, megsemmisítik a hasznavetetlen példányokat, csakhogy ilyenformán szabad helyhez jussanak. A legszomorúbb tény az, hogy a világot betöltő kiadványokban pöttömnyi evangélium se található. Isten akaratából a betlehemi pásztorok egyszerű embereként az evangélium tolmácsolói-vá lettek. Tudniillik az úton hazafelé mindenkinek elharsogták, elrikoltották az örökkévaló evangéliumot. Nem fogták be „pörös szájukat”, mert ugyanaz a meggyőződés izzott bennük, mint egykor Krisztus apostolaiban: „Mert nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.” (ApCsel 4,20)

Soha az Igének ilyen nagy keletje, hirdetési lehetősége nem volt, mint ma. Ezért templomokban, imaházakban, kórházakban, árvaházakban, öregek otthonában és börtönben egyaránt hirdessük mi is a megtartó evangéliumot. Karácsony szent ünnepe van! Ne tudd addig megenni kenyeredet, ne tudd addig álomra lehajtani bágyadt fejedet, míg szeretteidnek, barátainak, ismerőseidnek és vendégeidnek el nem mondd felhevülve, lelkesülve: „Ímé az Istennek ama bányája, a ki elveszi a világ bűneit!” (Jn 1,29)

3.

A betlehemi pásztorok megtalálták Krisztust. Mi, akik nem jártunk Betlehemben, hogyan találjuk meg Őt? Kérdésünket a nagy orosz író, Tolsztoj, a két zarándokról szó-ló meséje válaszolja meg. Két öreg orosz falusi emberről szól a történet, akik elindultak, hogy fogadásuk szerint felkeressék Betlehemet és a többi szent helyet. Éhínséggel súj-tott vidéken haladtak keresztül, egyikük lemaradt, a másik kitartóan ment előre, elérte a tengert, hajóra szállt, megérkezett a Szentföldre egy nagy zarándokszereggel együtt. De oly nagy volt a zarándokszereg, hogy sehol sem tudott közel jutni az igazi szent helyek-

hez. Az elmaradt zarándok az éhínséges vidéken bement egy házba, ahol haldokolva talált egy szegény családot. Alamizsnáját odaadta a gyermekeknek, ugyanakkor lisztet vásárolt és kenyeret sütött a családnak, azután kiváltotta a családfő zálogba tett tárgyait. Így költötte el a zarándokútra gyűjtött pénzét s arra kényszerült, hogy visszaforduljon. A történet arról tesz tanúbizonyságot, hogy ez a visszafordult zarándok valósággal elérkezett a szenthelyekre, míg a másik csúfosan elkallódott.

Karácsony áldott ünnepén ügyljünk arra,

„S hogy ne a hóban, csillagokban,
ne ünnepi foszlós kalácson,
ne díszített fákön, hanem
a szívekben legyen karácsony.”

(Szilágyi Domokos: *Karácsony*)

Ámen.

Nagy Lajos *

Lássátok, milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya

Alapige: 1János 3,1–3

Bibliáolvasás: Lukács 10,21–28

Innen, a gyülekezeti otthonból, ahová ünnepet szentelni gyűltünk össze, a tekintetünket oda fordítjuk azok felé a családi otthonok felé, ahonnan összegyülekeznek a templomba a hívek. Tekintetünk előtt megjelennek a mai karácsonyt ünneplő hívek otthonai. Magunk előtt látjuk a kicsiny és nagy házakat, amelyekben a gondos háziasszonyok ezekre az ünnepi napokra ékes rendet varázsoltak. A lakás minden szöglete tündököl a tisztaságtól, s nemcsak az ékes, a díszes karácsonyfa, hanem az otthon ünnepi színe is hirdeti, hogy ma karácsony van. Nemcsak a templomok népének, hanem a családoknak, az otthonoknak az ünnepe. Halkan megkoppan az ajtó. Vendégek érkeznek. Kedves rokon, vagy jó barát. Ajkukon a szokásos, de mégis meglepetéstartó ünnepi jókívánság szava. Ezzel üdvözlük egymást a felnőttek s e kívánságból jut a ház apró népének is. Egy-egy ilyen látogatáson az üdvözlést követően a gyermekeknek az ajka, ha nem is mer megnyílni, de a tekintetük iránya azt mutatja, hogy a lélek mélyén a legtöbb családban a gyermeknél annak a szónak valamelyik válfaja húzódik meg, s keres, ha szóban nem, legalább egy tekintetben kifejeződést, amellyel mai alapigénk kezdődik „Lássátok.” A gyermeki tekintet simogatóan odafordul az ékes karácsonyfa felé, vagy arra a kedves babára, melyet büszkén szorongat a kisleány, vagy arra a játékra, amelyet vidáman húzogat a kisfiú. Né, nézzétek, lássátok, mit hozott az angyal! Milyen ajándékot kaptam karácsonyra! Ezzel fogadja a gyermek a hazatérő családtagot. Ez ismétlődik meg szülei irányában az ünnep minden napján. Lássátok! Kicsi boldog szíve arról beszélni, hogy lássák meg azt a szeretetet, amelyben része volt. Csendes ünnepi látogatásokkor nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek, sőt az öregek is csendes büszkeséggel vagy szelíd jóérzéssel mutatják meg ha nem is az ajándékot, de legalább az üdvözlőkártyát, vagy az ünnepre írt szép levelet idegenbe szakadt kedvesüktől, gyermeküktől, mintegy ezt mondván: Lássátok, szeretnek engem, nem feledtek el.

Most itt vagyunk a templomban. Itt is felhangzik ez az ismerősen hangzó felhívás: Lássátok! E felhívás nem egy ékes karácsonyfa vagy kedves játék, még nem is komoly

* Marosvásárhelyen, a Gece utcában volt lelkész 1958–1974 között.

ajándék vagy üdvözlőlevélre irányítja a figyelmünket, hanem a karácsony legnagyobb ékességére, legdrágább ajándékára. Lássátok, milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk! Lássátok meg azt mind, ti, akik ma bejöttetek a templomba. Bejöttetek úgy, mint ahogy a családtag bejött az otthonba: ismerősen, mint akik hazajöttek, de lássátok ma ti is, akiknek e látogatásotok szinte olyan, mint a rokon ünnepi látogatása: ritkán jöttök el, egy évben egyszer-kétszer csupán. Örömmel látunk sorainkban. Nektek is hangzik az apostoli szó: Lássátok meg!

A karácsonyi lelki látnivalót hadd daraboljuk szeletekre s úgy nézzük meg értéküket.

Lássátok meg, hogy Isten szeret minket! Talán így fogalmaznám meg első üzenetként az ige szavát. Az Isten szeretet. Az Isten szeret minket. Istennek ez az irántunk való szeretete fejeződik ki a karácsonyi evangéliumban. Ennek az üzenetnek hitbéli elfogadása nagy vigasztalás és felemelő erő. Hát ne örüljön-e az ember lelke és szíve azon, hogy e mögött a világ mögött, amelynek mélyén vulkánok pokoli tüze kavargó, porrészecskéit olyan láthatatlan erők tartják össze, amelyek ha felbomlanak, a mindenség válhat semmivé, ahol háborúk zúgnak, ahol naponként látod a gyűlölködés és pusztulás jeleit, ahol gyógyíthatatlan betegségeknek sorozata pusztít, e mögött a világ mögött nem egy ellenünk törő, pusztulásunkat, kárunkat akaró Isten van, hanem egy szerető Isten, aki szeret minket.

Az ige nemcsak azt mondja, hogy szeret, hanem az Ő nagy szeretetéről beszél. Ez a nagy szeretet pedig az ember felé fordul. Isten bizonyára szereti minden teremtményét az érzéketlen elemektől az ékes virágokig vagy a szálldosó madárig, de az Ő nagy szeretete a teremtés koronája, az ember felé fordul. Ennek a nagy szeretetnek a bizonyossága az, hogy mi Isten ajándékozó szeretete folytán Isten gyermekeinek neveztetünk. A hatalmas Isten és mi közöttünk a legbensőségesebb a kapocs: a szülő és a gyermek viszonya ez. Isten az Atya, mi pedig az Ő gyermekei vagyunk. Ez az Isten-gyermekei mivoltunk akkor vált valósággá, amikor leküldte az Egyszülött Fiút, hogy minket általa odahívjon magához s elfogadjon gyermekeiül. Nem az a karácsony nagy csodája, hogy Isten Fia megszületett e földre, hanem az, hogy érettünk született, hogy miattunk jött a földre, hogy nekünk szerezzen jogot arra, hogy Isten gyermekei lehessünk. Lássátok – mondjuk az apostollal –, milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk! Ma, karácsony napján, amikor az Egyszülött Fiú földre való megérkezésének örömnepét üljük, ma lássuk meg a nagy Kegyet, hogy általa Isten gyermekei lehettünk. Ez az öröm a hívő ember öröme. Ennek az üzenetnek – „Isten gyermekei vagyunk” – a szépségét, a lelket felemelő erejét nem mindenki érzi át. Úgy van, ahogy az apostol írja: A világ nem ismer minket. A világ nem ismeri az Isten-gyermekei mivolt nagy kiváltságát, nem ismeri annak boldogító erejét. Miért nem ismeri az emberek nagy része ezt a boldogító ismeretet? Miért nézi lekicsinylően, vagy egyenesen gúnyosan a hívő embereknek e karácsonyi ünnepét? Az apostoli szóval felelhetünk reá: A világ nem ismer minket, mert nem ismerte meg Őt. Akik ismerik, hitben ismerik az Istent, azok számára van ereje annak, hogy Isten gyermekének tudja magát.

A világ. A világban vagyunk. Nincs éles határvonal a hívő emberi élet között és a világ között. A világ szelleme, gondolkodása beleárad a hívő emberi lélekbe is. Vajon nem a világ mibélénk áradásának a következménye az, hogy Isten szavára – „Lássátok, hogy milyen nagy szeretetet adott nekünk az Isten, hogy Isten fiainak neveztetünk” – nem boldog igenléssel és hallelujával felelünk mondván: Látjuk, örvendező lélekkel látjuk, hogy Isten gyermekei vagyunk, hanem helyett hunyorgatjuk a szemünket, mint a rövidlátók, vagy egyenesen azt mondjuk, hogy nem látunk semmit abból az örömből, amelyet Jézus Krisztus hozott az által, hogy minket Isten gyermekeivé tett. Nem tarto-

zunk oda a világhoz, amely hátat fordít az Úrnak. Bizonyság az, hogy itt vagyunk. De nincs meg bennünk mégsem a hitnek az az erős látása, amely az igéből árad felénk. Mintha sokszor a lelkünket borítaná be az az átláthatatlan köd, amely az ünnep előtti napokban reáfeküdt a földre. Sokszor azt érezzük, hogy egy ilyen lelki köd üli meg a szívünket. Sokakat akadályoz most is abban, hogy boldogan örvendeznének afelett, hogy Isten szeretetéből, jóvoltából Isten gyermekei vagyunk. Vajon ez arra kell indítsa, hogy ha sorainkban sok ilyen hitben elgyengült testvér van, hogy elcsüggedjünk? A kérdésre hadd válaszoljak azzal a kedves kis karácsonyi történettel, amelyet rég olvastam, sokszor idéztem, feledni nem tudom, mert benne tanítás és komoly útmutatás van. A karácsonyi ünnepi kirakatot nézi – a történet szerint – három gyenge ruházatú, szegény gyermek. A kirakat üvegén belül csillogó karácsonyfa, szebbnél szebb játékoknak serege. A gyermekek tekintete a szép látnivaló felé fordul. Két nagybacska kislány áll a két szélen: az ő tekintetük csillog igazán, ajkukról hangzik el a csodálkozásnak újabb és újabb kitörése: Nézd, be szép, Ó, milyen gyönyörű! Kettőjük között néma ajakkal egy kisfiú áll, arcával ő is a látnivaló felé. Ajka azonban nem nyílik meg. Abból a csodálatos ékességéből nem lát ő semmit, mert világtalan. De íme, a két látó szemű testvér odahajolnak a vak gyermek felé s úgy mondják a csodálkozó kifejezéseket, hogy aztán megnyíljon szavukra a kis vak gyermek ajka is és velük együtt mondja: Szép, nagyon szép. Sok, ha nem is lélekben vak, de alig látó testvér van a templomi gyülekezetekben. Nem az a feladat, hogy ujjal mutass rájuk, hogy ítéletet mondj felettük, hanem az, hogy hajoljon egymáshoz lélekben egészen közel, s egy ilyen istentiszteleten izzék át hívó lelkünk tekintetünkön, szavunkon, beszédünkön, énekünkön, hogy együtt tudjuk mondani az apostoli látás boldogító valóságát: Nagy szeretetet adott nekünk az Atya: Isten fiainak neveztetünk.

Istenfiúság – egy kedves név a számunkra. Egy olyan név, amelyből sok boldogság és vigasztalás származik a jelenben. De ennek igazi értéke reménységben a miénk. Isten gyermekei tudják, hogy ebből a minőségéből származó teljes boldogság nem a jelenben, nem e földi testi létben a miénk, hanem egykor lesz az: az eljövendőben. Tudjuk – mondja az apostol –, hogy „ha nyilvánvalóvá lesz, hasonlökká leszünk Ő hozzát: mert meg fogjuk Őt látni, amint van”. Isten gyermekeinek az élete addig még torzó. A világ fiai lemosolyogják, kigúnyolják, benső erejükben talán csalatkoznak, orcájukat sokszor szégyen pírja földi. De bíznak, de reménykednek abban, hogy majd egykor, amikor Isten szentséges közelében lesznek Isten gyermekei, akkor hasonlók lesznek Őhozzá. Akkor teljességre jut az, ami most még ígéret, bizonyos tekintetben reménységben.

Annak az istenfiúságnak, amelyet Jézus hozott az embereknek, így nemcsak a jelenben, hanem a jelenből a jövő felé való kitekintésében van valami boldogító, csodálatos ereje. Isten gyermekeinek neveztetünk már most. Egykor hasonlók leszünk ahhoz az Atyához, aki minket a magáénak ismer el.

Szenteld meg Atyánk szíveinkben a Rólad való bizonyágtételnek azt a szép vallomást, amely az imént hagyta el ajakunkat, amikor atyáink énekében így szólottunk: Isten, a mi segedelmünk, ki sohasem hagy el. Másban semmi hiedelmünk, gondot ránk Ő visel. Add, hogy szívünk teljen el azzal a szentséges bizalommal, hogy Te vagy a mi gondviselő édes Istenünk, aki hatalommal, irgalommal igazgatód életünket s oltalmazol bennünket. Add, hogy ne csak szép szó, lelkesült mondané, hanem szentséges felismerés legyen a lelkünkben az a tudat, hogy Te édesatyja vagy tieidnek, aki meghallgatód az emberek fohászát, meglátod a sebet, s ha vérzik a szívünk, ha bánat árja borítja lelkünket, Tőled szívünkre balzsam, lelkünkre enyhület száll. Ó, cselekedd, hogy ezzel a szentséges bizalommal tudjuk tehozzád emelni a mi imádkozó szíveinket s benne eléd önteni mindazt, ami betölt egyen-egyenként azzal, hogy add meg azt, amire kinek-kinek

szüksége van: gyógyulást, vigasztalást, felemeltetést, erőt. Mert szégyent nem vállalnak, akik hozzád esedeznek. Ó, cselekedd, hogy mi se valljunk szégyent most, ez istentiszteleti órán és ne a mi érdemünkért, hanem nagy irgalomból, megbocsátván a mi vétkeinket s elfedezvén gyarlóságainkat, közelíts hozzánk, ne bünt gyűlölő szigoroddal, ítélő haragoddal, hanem azzal a gyógyító kegyelemmel, amelyet az Úr Jézus Krisztusban, szent Fiában jelentettél ki. Cselekedd, hogy Ő, az áldott orvos közelítsen most is az Ő népéhez, s legyen az Ige hirdetésében és hallgatásában találkozási Vele azoknak, akik vágnak élet, gyógyulás, vigasztalás után. Hadd jusson el az Ő felemelő, gyógyító szava mindnyájunkhoz az igehirdetés által, amelyet e célra Te áldj meg Uristen, megbocsátván az igehirdető minden gyarlóságát, s Te nyisd meg a Te beszéded előtt azoknak szívét, akihez közelítesz, akiket keresel, hogy meggyógyíts, áldott Orvos, Jézus Krisztus, Istennek szent Fia, kinek nevére az Atyával és a Lélekkel együtt térjen dicséret és dicsőség. Ámen.

Pótor Imre

Vásárosnamény, Magyarország

Üdvözítő született ma nektek

Alapige: Lukács 2,10–11

Bibliolvasás: Lukács 2,1–20

A menny és föld találkozott, amikor Jézus Krisztus érettünk megszületett.

Ez a találkozás a legnagyobb esemény a menny és a föld történetében. Isten kijelentette magát testben megszületett Fia által. „Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” (Jn 1,14) Akik Őt befogadták, azoknak bűnbocsánatot és örök életet ajándékoztak. A Krisztussal való találkozás, életközösség által megváltozott az életük.

Angyalok hirdették meg az örömhírt, mennyei seregek sokasága dicsőítette Istent jótéteményéért, mikor égi küldötként Jézus Krisztus a földre érkezett. Készséggel és örömmel voltak mennyei Atyánk eszközei, amikor arról a nagy csodáról tettek bizonyosságot, hogy az évszázadok óta várt Messiás a mennyből íme, a földre érkezett. Az égi követek Isten nagy ajándékát jelentik ki minden embernek. Fogadjuk készségesen és örömmel ezt a mennyei üzenetet!

E találkozás közvetlen földi részesei karácsonykor Mária és József a betlehemi pásztorokkal. Elfogadják az Istentől való ajándékot, Aki életük részévé lett. Jézus Krisztus ettől kezdve betöltötte ünnepeiket és hétköznapijaikat. Új irányt adott gondolatainknak és tevékenységüknek. Isten felséges ajándéka, a Jézus Krisztussal való közösség által teljesen megváltozott az életük. Áldottak lettek e találkozás nyomán, és áldással lettek nem csak közvetlen környezetük javára. Így adtak ők ajándékokat minden embernek Istenben bízó, készséges, hitvalló magatartásukkal és szolgálattalukkal.

1. Isten angyala örömhírt közöl.

Ezt mondja: „Hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek.” Öröm a mennyben és öröm a földön, hogy a Messiásról évszázadok óta hangzó jövendölés beteljesedett. Jézus Krisztus a földre érkezett, az Ige testté lett. Isten beváltotta a szavát. Az Istentől való, kijelentett igék íme, beteljesedtek. Itt van a kézzel fogható bizonyíték: Jézus Krisztus megszületett. Hogy a kijelentett ige megvalósult, beteljesedett, annak örül a menny és örül a föld.

Ez a mennyből való jó hír akkor lesz a földön is *megtapasztalt örömhírré*, ha valaki személyesen elfogadja Isten mennyei ajándékát, Jézus Krisztust. Ha szívébe fogadja őt, mint Urat és Királyt, ahogy erre Mária és József a betlehemi pásztorokkal együtt mindnyájunknak példát adott. Örövendezésre azért van okunk, mivel az, aki megszületett, Jézus Krisztus, az Üdvözítő.

Nélküle minden okunk megvan a *félelemre, a kétségbeesésre és csüggedésre* – bűneink miatt. Hiszen a bűn szembefordít Istennel, elzár, elszigetel tőle. Mindenki kárhózatban él Jézus Krisztus nélkül. Jézus megszületése azért lehet örömhírré minden embernek, mert ő váltott meg mindnyájunkat a bűn átkából. Testében vitte fel bűneinket a golgotai keresztfára, ő lett az Istent bűneink miatt kiengesztelő áldozati bárány. „Hogy aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Ez a nagy örömhír. Üdvözítő született nekünk, aki bűnné lett értünk, azaz vállalta a bűneink miatti áldozatot, hogy utat készítsen mindnyájunknak az Atya szívéhez.

Megszületett az Üdvözítő! *Ezt az örömhírt hallania kell minden népnek.* Hallanunk lehet és kell nekünk is, hogy Isten szívtől szívig szóló személyes üzenete minket is megérintsen, megszólítson, készséges és Isten szerinti engedelmes életfolytatásra segítsen.

2. Jézus Krisztus ott és akkor is, itt és most is megtalálható.

Az égi követ kijelenti: „A jel pedig ez lesz számotokra: találtak egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban... Elmentek tehát sietve, és megtalálták Máriát, Józsefet, és a jászolban fekvő kisgyermeket.”

Mária és József elfogadták Isten ajándékát Jézus Krisztusban. Benne az Ige testté lett és lakozott miközöttünk. Mária nem csupán az Istentől való igéüzeneteket forgatta a szívében, de be is fogadta az életébe, testébe az Istentől való gyermeket. Csodálatos kifejeződése ez Isten és ember találkozásának. Mária és József nem csak befogadta, elfogadta Jézus Krisztust, de felnevelték és útjára is indították, hogy betölthesse Istentől való küldetését.

A *betlehemi pásztorok* is megértették a mennyei seregek sokasága által kijelentett örömhírt. Ez arra indította őket, hogy engedelmeskedjenek is az üzenetnek. „Így szóltak egymáshoz: 'Menjünk el egészen Betlehemig, és nézzük meg: hogyan is történt mindaz, amiről üzent nekünk az Úr.'”

Hallották a jó hírt, hittek az Úr angyala szavának, és nem maradtak tétlenek. Egy-mást biztatták, segítették személyes és közösségi döntésükben. És úgy határoztak, hogy elmennek és megkeresik Isten Fiát.

El is mentek, és meg is találták a megszületett Isten-Gyermeket. Személyesen bizonyosodtak meg arról, hogy Isten szava igaz. Beteljesedett. Ezért tehát „boldog, aki hitt, mert beteljesedik mindaz, amit az Úr mondott neki.” A pásztorok bizonyosságra akartak jutni, hittek a Szónak és a Valóság, a Testet öltött Ige meglátásával ajándékozta meg őket a Mindenható Isten.

Így van ez ma is: aki hisz Isten kijelentett Igéjének, akinek a befogadott, megértett ige nem csak megérinti a szívét, de megmozdítja az értelmét és a kezét-lábát is, az kész engedelmeskedni Isten akaratának. A hívő és Istenért cselekedni kész ember tudja és vallja, hogy a megtalált és szívébe fogadott Jézus Krisztusban van ma is békeség, bűnbocsánat és üdvösség.

3. *A mennyei seregek hitvalló bizonyágtételükkel, Mária és József a pásztorokkal engedelmes életükkel magasztalták Istent.*

A mennyei lények ezt mondták: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.” Örömük felhatott az égig, de betöltötte a betlehemi mezőket is. Kizárólag Isten méltó arra, hogy dicsőítsük és magasztaljuk. A mennyei seregeket magukkal ragadta az a mennyet és földet betöltő öröm, hogy Isten beváltotta ígérését. Ezért teljes lényükből áldották az Urat.

Mária és József a betlehemi pásztorokkal együtt készséges és odaszánt életükkel vettek részt Isten dicsőítésében. Egyszerűen és alázatosan, de tiszta és boldog lélekkel fogadták Isten Fiát, és teljes lényükkel áldották érte az Atyát.

Reformátoraink ezt így fogalmazták meg tömören: *Soli Deo gloria, azaz – Egyedül Istené a dicsőség!* Kálvin János személyes hitvallásában és életgyakorlatában ez így valósult meg: „Szívemet égő hálaáldozatul neked adom, Uram.”

Minket is hála és köszönetmondásra figyelmeztet a mennyei seregek üzenete, Mária, József és a betlehemi pásztorok Istennek szánt élete. Legyünk tiszteletteljesek és hálásak a magasságos Isten iránt, aki a legfőbb jóval ajándékozott meg mindnyájunkat.

Ne felejtsük el: Ő a felséges Isten, mi pedig csupán emberek vagyunk. Egyedül Ő méltó arra, hogy áldja és magasztalja minden ember. Méltó az Úristen, hogy mi is szívből magasztaljuk és áldjuk őt minden jótéteményéért.

Valljuk tehát meggyőződéssel és örömmel: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.”

Töltse be szívünket hálás köszönet örökkévaló Istenünk iránt, aki ilyen nagy ajándékban részesített minket is, hogy egyszülött Fiát adta, hogy „aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”. Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgáriatelep

Megszületett

Alapige: Lukács 2,6–7

Bibliolvasás: 1János 1,1–4

Évtizedekkel ezelőtt, egy karácsony reggelén történt a következő eset: Svájcban, az egyik eldugottabb hegyoldalról komótosan legyalogol egy svájci paraszt a messzebb levő templomba, hogy ő is részt vegyen az ünnepi istentiszteleten. Annak rendje-módja szerint végigüli az istentiszteletet. Utána megállapítja magában, hogy ezen a karácsonyon, ezen az istentiszteleten sem történt semmi. Jobb lett volna otthon maradni a meleg szobában.

Drága testvérem! Lehet, hogy nem egyszer te is így mentél haza egy-egy karácsonyi istentiszteletről. Eljöttél, mert így szokás, úgy, mint ma reggel is. Pedig bizony sokan éppen ilyenkor igyekeznek kipihenni a hosszú munkás év fáradalmait, vagy a tegnap este hosszabbra nyúlt ünneplését. S te, kedves hallgatóm, mégis eljöttél ide. S mit hallasz újra? Az évszázadok óta minden karácsonykor felhangzó, agyoncsépelte karácsonyi történetet. Minden szava rég ismerős már. Talán nem is vársz már semmi újat a karácsonytól, sem ettől az istentisztelettől. Tudtad, mi fog történni. Hiszen régóta ismered a jól bejáratott, elkoptatott, ősi református liturgiát. Talán akkor lepődnél meg, ha most egészen új rend szerint zajlana az istentisztelet, vagy ha egy új lelkész állna most a szószéken. Igen ám, de ha ő is a régi sablon szerint vezetné le ezt az együttlétet, azt mondanád magadban: ez sem tud újat, hiszen a papok a rég elcsépelte dolgokat ismétlik. Va-

lahogy úgy tesznek, mint az a háziasszony, aki elfelejtett friss ebédet főzni, vagy nem volt rá elég ideje, s előveszi a tegnapi krumlipürét, azt próbálja valahogy fölmelegíteni. De érzik a vendégek, hogy ez nem olyan ízletes, mintha frissen készült volna.

Nos, testvérem, milyen elvárással jöttél ma reggel ide? Talán azzal, hogy egy kicsit újra belekóstolj a karácsony örömébe? Vagy azzal az elvárással, hogy megint csak átéld a lelked mélyén: most a szeretet ünnepe van? Mert ilyenkor nyilván elhangzik, hogy karácsony a szeretet ünnepe. Ez is olyan közhelyes már. Miért is mondják ezt újra a papok? Mert hát a karácsony tényleg a szeretet ünnepe, de ez igaz is, meg nem is. Ha ugyanis csak a karácsony a szeretet ünnepe, akkor ez valahogy úgy van, hogy ilyenkor illik egymást szeretni, megajándékozni, egy kicsit jobban odafigyelni egymásra, kedveskedni egymásnak. De, vajon ezen az ünnepnapon kívül nem illene-e egymásra ugyanúgy odafigyelni, s ugyanúgy szeretni egymást, mint karácsonykor? Mert, ha csak a karácsony a szeretet ünnepe, akkor ez nem ürügy-e arra, hogy az év többi napjain ne szeressünk? Vajon, nem bújunk-e el egy kis karácsonyi ajándék mögé azzal a hátsó szándékkal, hogy felmentést kapjunk a sok elmulasztott, szeretet-hiányos alkalom miatt?

S karácsony után nem szusszanunk-e fel, hogy végre vége a kényszerű szeretet-színjátékoknak, s újra elemünkben érezhetjük magunkat a hétköznapi szeretet-kötelezettségei nélkül? Nem ezért hiányzik a lelki növekedés? Nem szoktunk-e már hozzá a hétköznapi élet durvaságaihoz, alattomos harcaihoz? Az lenne tán meglepő, ha egy szürke hétköznapon a férj egy szokatlan mozdulattal jelezné a feleségének, hogy még mindig szereti, vagy a feleség a fáradtan hazaérkező férjét egy meleg öleléssel fogadná, amit már régóta elmulasztott gyakorolni.

Nagyon igaz az, amit egy lélekűbűvár így írt le: egyre nő a világon azoknak a száma, akik valamiképpen elveszítették életük közepét. Így jellemzi ezeket az embereket: „Beszélnek – töltés nélkül. Vigadoznak – öröm nélkül. Vágyakoznak – reménység nélkül. Szerelmeskednek – szeretet nélkül. Házasodnak – hűség nélkül. Vallásoskodnak – hit nélkül. Keseregnek – könnyek nélkül. Élnek – célok nélkül és céljaik vannak – élet nélkül.”

Testvérek, ilyen volt az első karácsonykor is a világ, amikor Mária és József nagyhatalmi parancsra arra kényszerült, hogy nyakába vegye a világot. A szülés előtti napokban a törékeny Mária szamárháton billegve igyekszik Józseffel együtt Názáretből Betlehembe. A császárnak ugyanis sürgősen tudnia kell, hány adófizető emberre számíthat. Pénzre megy a játék és hatalomra, mint mindig. Ma is erre megy minden választási hadjárat, politikai hangzatos ígéret, erre megy ki minden piacolás és üzletkötés, erre megy minden haszonlesés. Még karácsonykor is azt nézi sok gyermek, ki kapott nagyobb és értékesebb ajándékot, sok felnőtt pedig azt, kinek jutott szebb felöltőre ilyenkor. Bizony, a legszentebb ünnepen is kilóg a lóláb. Nem olyan szent a szenteste, nem olyan szeretők a szívek még ilyenkor sem. Elég karácsony reggelén csak a rádió híradóját bekapcsolni, s ott is az hallható, mekkora a terrorizmustól való félelem, a riadókészültség Amerikában. Másutt pedig más borzalmak történnek. S nehogy azt higgyük, hogy ezt mind csak azok művelik, akiktől kitelik a tömeggyilkosság, meg az érzéketlen, gonosz tervek sokasága. Mindez tőlünk is kitelik, sajnos!

Nézzünk csak vissza az elmúlt évre, s leltározzuk föl: hány nap telt el a tavalyi karácsony óta úgy, hogy reggeltől-estig tele volt a szíved örömmel? Békességben és csendben éltél, reggeltől estig? Derűt és szeretetet tudtál sugározni magad körül napról napra? Vajon, milyen eredménnyel zárulna egy ilyen leltárkészítés? Bizonyára lesújtó eredménnyel – mindnyájunkra érvényesen. Igen, nyüzsg a világ, pénz és hatalom, emberi érdekek sokasága diktálja a harcot, a forgást. Tele a vendégfogadó, pénzre megy a já-

ték. Az előkelőké az első hely, a világ Uráé a legutolsó: a bűzös istálló jászla. Vajon miért? – kérdezhetnénk. Gondolom, a választ mindnyájan sejtjük. Nem csak azért, mert ott Júdeában a véreskezű Nagy Heródes uralkodott, aki a családját is kiirtotta, hanem azért, mert ez a vérengző ember potenciálisan mindenkiben ott rejtőzik. Az, aki nagy akar lenni, s a maga uralmát akarja biztosítani. Az, aki a maga igazából még karácsony szent estéjén sem enged semmit. Az, aki minden kicsi vagy nagy vitát úgy szeret lezárni, hogy az övé legyen az utolsó szó. Aki nem lát be semmit esélettségéből, aki el nem ismeri, hogy rég elvesztette a csatát Istennel vívott harcában. Ezért vetkőzött ki rég az emberségéből.

A nagyon jól ismert rövid két versből azt olvassuk: mikor Mária ott volt Betlehemben, betelt az ő szülésének ideje és szülte az ő elsőszülött fiát. Különös idő telt be. Nemcsak egy asszony szülésének az ideje. Nagyon érzékletes és sokatmondó Károlinak ez a fordítása: beteltek a szülésének napjai. Mi úgy fogalmazunk gyakran: telik az időnk. Nemrég ünnepeltük a tavalyi karácsonyt, s máris itt az ideje. Megint eltelt egy év. Igaz, van, akit azóta kikísértünk a temetőbe. Ez is azt jelzi, hogy telik az idő fölöttünk. Rég nem látott ismerőssel futva össze, talán meglepődve észleljük, mennyire megőszült, megráncosodott. De hát, nem csoda, hisz fölötte is telik az idő. Itt viszont azt olvassuk, hogy *beteltek* az ő szülésének napjai. Testvéreim! Kétféle ember van. Van, aki fölött telik az idő, s van, akinek betelik az ideje. Tudod, mitől függ ez, kedves testvérem? Attól, hogy mire használod életed idejét. Tudod-e, honnan jössz és hová mégy? Ettől függ az, hogy betelik életed ideje, vagy csak üres járatban eltelik az életed.

Mária és József élete kezdett betelni Jézussal. Az anyagi híradástól kezdve teljesen új időszak köszöntött be az egyéni és páros életükbe. Jézus Krisztus érkezése óta teljesen új időszámítás kezdődött a történelemben. Így van ez a te életedben is. Ha Jézus megszületett a szívedben, attól fogva Vele kezd betelni az életed ideje. Mert, ha nem Vele, akkor betelik egyébbel. Betelik a hiábavalóságokkal. Hány fiatalnak az élete telik be olyan hiábavalóságokkal, ami rombolja egészségét, testi és lelki épségét, jó hírét és becsületét. Hány felnőtt ember tölti be idejét reggeltől estig csak a pénzzel, a munkával és hajszával, vagy a hírnév utáni rohanással és önmaga kedvteléseivel. Aki így él, annak az életéből kiszorul a másik ember is, mert Isten már rég kiszorult. Ezért van annyi üres és szívtelen élet.

Itt betelt időről van szó, s ez azt jelenti, hogy nemcsak Mária szülésének napjai teltek be, hanem betelt Isten ideje is. Eljött az ideje a bukott ember megváltásának. Amikor Betlehemben megszüli Mária az elsőszülött fiát, jelzés ez arra nézve, hogy itt az ideje befogadni a Megváltót, a Megtartót. Itt az ideje föleszámolni végre az üres járatú időpocsékolásból és odafordulni ahhoz a Megtartóhoz, aki azért jött, hogy életünket végképp betöltse. Azért jött, hogy háborúskodó, békétlenül elvérző életünket fölváltsa egy olyan étellel, amiben benne van a lényeg, a mennyei tartalom, s ez hoz új szintet a mindennapokba. Ez ad új célt a mi futásunknak.

Mária és József életének középpontjába bekerült Jézus, az elsőszülött fiú. Azért elsőszülött, mert később Mária még szült gyermekeket. S azért is elsőszülött, hogy jelezze ezzel, hogy noha több gyermek nő majd fel együtt az otthonukban, de Jézus van az első helyen. Jelzi ez azt, hogy, noha sok minden fontos az életben, de Jézusnak kell a legfontosabbnak lennie. Mert, ha nem ez történik, akkor színtelenül, szürkén röppenek el az újabb karácsonyok fölöttünk, s akkor úgy megyünk el megint innen, mint az öreg svájci paraszt, aki azt mondta: megint nem történt semmi. Vagy netán úgy mész haza innen, hogy a párod, a gyermeked vagy éppen a munkatársad fogja azt mondani: ez az ember volt ugyan karácsonykor a templomban, de nem történt vele semmi. Ez az ember felvet-

te ugyan az ünnepi ruhát, de belül maradt a rongyos lelkű, régi ember, akinél újra kilátszik meztelen szívének rútsága.

Testvérem! Józseffel és Máriával Betlehemben nagy dolog történt. Kérdés, hogy veled mi történik ezen a karácsonyon? Mert, biztos vagyok benne, hogy neked és nekem is szükségünk van annak átélésére, mit jelent, hogy ama elsőszülött megérkezett. Azért, hogy beteljesedjen a sok ószövetségi prófécia közül az is, amit így fogalmazott Isten: „Íme, itt vagyok!” S ez az, amire vár a te szíved is. Hallani újra azt Istentől – „Íme, itt vagyok!” Az az Isten mondja ezt, aki első helyre kíváncozva kész eljönni hozzád, hogy elhozza azt, ami oly régóta hiányzott életedből, családi és munkahelyi kapcsolataidból, és gyakran az ünneplésedből is. Mert, ha nincs ott első helyen életedben ez az Elsőszülött, akkor felborul életed rendje, s akkor nem csoda, ha karácsonykor, s azutáni hétköznapjaidon sem történik veled semmi figyelemre méltó dolog. Én azt kívánom magunknak, lássék meg rajtunk, hogy történt velünk valami: megszületett, az első helyre került, hogy tartalmat adjon létünknek. S földi életünk után, ráadásként adja meg nekünk az örök életet. Ámen.

Hattyúdal

„Egy esztendő utolsó estéjén valahogy olyanforma érzése támad az embernek, mint ha egy hömpölygő folyam partján állnánk és néznénk a víz állandó sodrását lefelé. Mi mindent visz ez a víz magával... mi az, ami elmúlik ezzel az esztendővel együtt?... Igazán kivételesen boldog napok és boldog órák, forró pillanatok... a legszentebb vágyaknak áldott és szent beteljesülése... viszi a víz... ints neki búcsút... Újabb emlékek jönnek... milyen jó az Isten, hány könnyörgésünket meghallgatta... mennyi szeretetet pazarolt ránk... Aztán megint más emlékek jönnek... fájó, szomorú emlékek... hány kedves arc... Az ember úgy érzi, mintha a szívéből tört volna is egy darab... viszi a víz. Viszi a sok-sok könnycseppet is... Még szomorúbbak azok a könnyek, amelyek az én szeretetlenségem és az én bántásom miatt hullottak valakinek a szeméből. Ha jóvá lehetne tenni belőle valamit. De nem lehet, viszi az ár a múlt felé...

Az idő múlásának ebben a sötét háttérben ragyog fel az Ige, hogy „megmarad a hit, a remény és a szeretet”.

...Egyetlen egy van ezen a világon, ami örökkévaló értékű, és az a szeretet, mert ez Isten Természete... Minden apró szavunk, mozdulatunk, cselekedetünk, amiben szeretet van, amiben benne rezdül valami Isten szeretetéből, az megmarad, velünk jön az örökkévalóságba, elkísér a síron túlra is. De jó, hogy van egy másik, egy örök, egy édesatyai szeretet... amelyik mindent elfedez a Jézus vérével. Mi lenne velünk, ha ezt is elvinné magával az idő? Ha ez is elmúlnék egyszer? De megmarad a szeretet!... semmi más nem marad végül, csak ez. Ezért a legnagyobb a szeretet.”

Joó Sándor
(utolsó szilveszter esti prédikációjából)

Prédikációk óesztendei istentiszteletre

Püsök Márton
Egeres

Akinél nincsen változás

Alapige: Jakab 1,17

Isten ajándékeként elérkeztünk ennek az esztendőnek utolsó napjára. Ahogy elmúltak a napok, a hetek, a hónapok, úgy múlik el ez az esztendő is. Az életünk is elmúlik egyszer ezen a földön. De Isten legfőbb ajándékaként Jézus Krisztus örök. Jeltünk lesz a világ végezetéig. Minden úton, amelyre Isten helyezett, vannak megállások és újrakezdések. Ennek az esztendőnek utolsó napja is a megállás, visszaemlékezés és számadás ideje minden ember számára.

Isten jó adományának és tökéletes ajándékának olyan állomására érkeztünk, ahol le kell szállni a száguldó vonatról, amelyen eddig jöttünk és egy másik ajándékba kapott vonattal kell továbbutaznunk. Az eddigi ajándék vonatunk változatos vidékeken segített át. Jöttünk termőföldek között, elhanyagolt helyen, virágos réteken, sziklák között, verőfényben, hidegben és melegben, fényes nappalon és sötét éjszakán. Ez elmúló esztendő 365 napján mennyi változást láttunk? Sok szép emléket felidézve most is felmelegszik a szívünk, fájdalmas emlékeink pedig könnyeket fakasztanak. Nem csoda, hogy sokan nem bírták ki ezt a nehéz utat és megkapták a végső ajándékot: az örök nyugodalmat és az örök életet.

Akik ma Isten ajándékaképpen a felülről alászálló fény hordozói vagyunk ebben a világban, vissza kell tekintsünk az eltelt időre. Emlékezzünk a nehéz, gondterhelt napokra, örömökre, betegségre, gyógyulásra, családi eseményekre, elhalt kedveseinkre, akikkel egy évvel ezelőtt még együtt voltunk. Igen, az élők feladata az emlékezés, hiszen ez kapcsol össze a múlttal és az előttünk jártak életével. Isten szeretete, Igéje, Szentlelke, végtelen jósága vezette elődeinket. Emlékezzünk életükre, küzdelmükre, hűségükre és életük végére. Sokszor ejtett mély sebet egy-egy kedves útítárs tőlünk való elválása. A rajtunk esett sebeket a mindenható Isten és Jézus Krisztus, mint áldott orvos gyógyították be. Végzetes veszedelemtől megoltalmazott bennünket a mindenható Isten és így érkezhettünk meg békességben, hálaadással, köszönettel és hívő bizalommal, hogy a világosság Atyjára és az Ő végtelen kegyelmére bizzuk magunkat a következő évben is.

Nem lehet más feladatunk, csak az, hogy magasztaljuk Isten nevét, áldjuk és dicsőítjük Őt, mert minden jónak a forrása és a világosság Atyja, Ő ad mindent, ami az élethez szükséges. Ahogy fény és világosság nélkül nincs élet, úgy Isten ajándékai nélkül nincs jövő. Amit Isten gyermekei magukénak mondhatnak, azt mind Istennek köszönhetik. Amit Isten adott, az mind tökéletes ajándék. Jó és tökéletes akkor is, ha pillanatnyilag nem esik jól és rossznak tartja az, aki kapta. A lényeg az, hogy a megpróbáltatás is Istennek jó és tökéletes ajándéka, mert ahogy szükségünk van a fényre, úgy szükségünk van a próbatételre is a győzelem érdekében. Istennek mindahhoz köze van, ami az élet megőrzésének és védelmének szolgálatában áll. A különböző kísértések, próbák ne tanácstalanságot, lelki megrendülést váltsanak ki belőlünk, hanem inkább örömet azért, hogy hitünk, amellyel Istenhez kapcsolódunk a megpróbáltatások nyomán, tökéletes cselekedetekben lesz gyümölcsözővé.

Az elmúlt esztendő minden napján érkezett hozzánk olyan ajándék is, amelyet észre sem vettünk. Másokat természetesnek tartottunk gondolván, hogy kiérdemeltük. Nehe-

zen fogadtuk el, hogy Isten érdemeink nélkül sok testi és lelki ajándékkal körülvelt minket, és hogy gazdag áldásában részesített. Szükséges megállapítanom, hogy minden változás, bizonytalanság, hitetlenség, szeretetlenség, gyűlölet és engedetlenség között is Isten az év minden napján ugyanaz maradt. Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék küldője, világosság Atyja, aki mindig ugyanaz marad, aki kihozott minket bűneink rabságából, betegségből, szenvedésből, az élet sötétségének cselekedeteiből és szilárd alapra állította a mi életünket a győzelem érdekében.

Életünk nehéz, fárasztó munkálkodása idején, amikor gondok között, szinte verejtékező munkát kellett elvégeznünk, nem volt megfelelő eledelünk és szomjúságunkat oltó vizünk, amikor a sokasodó munka közepette nem voltak elég hosszúak a napok, jó volt feltekinteni a mi világosságot, erőt sugárzó mennyei Atyánkra, aki a munka nehéz terhét hordozó, erős, bátor, örvendező gyermekeivé tett. Az elmúlt esztendő sokféle elfoglaltsága, megbízatása befejeződött és eljött a számadás ideje. Elvégeztük-e mindazt a munkát, amelyet Isten reánk bízott? Ha igen, akkor lehetnek hosszabbak az éjszakák, hideg szelek fújhatnak éjjel és nappal, jöhetnek a nehéz, ködös, látásunkat megbénító idők, velük a hideg esők, hóviharak, melyek lehetetlenné teszik a munkát, mert Isten jelenléte biztonságot ad nekünk és a zord idők ellenére meleg hajlékot biztosít nekünk, számadó gyermekeinek. Boldogok, akiknek van ilyen meleg hajlékuk, akiknek ügyét szerető szívek karolják fel tehetetlenségük idején.

Hányan vannak, akik egy céltévesztett, tönkrement élet után koldusként, hajléktalanként tengődnek az év utolsó napján is. Elfogyott az erő, a munkához való kedv és drága életek mentek tönkre a Sátán csapdáiba kerülve. Az önfeledten gazdag és iszonyúan szegény, de hitetlen és Isten törvényének nem engedelmeskedő ember nehezen állhat meg Isten ítélőszéke előtt a számadás napján.

A kétszínű és minden útjában állhatatlan ember elmúlik, mint a fűnek virága. Mint ahogy felkél a nap az ő melegével és megszártítja a fűvet, és annak virága elhull, és ábrázatjának kedvessége elvész, úgy hervad el a gazdag is az ő útjaiban. A változást, a mulandóságot hirdeti az év utolsó napja is. Aminek kezdete volt, annak a vége is megérkezik, akár esztendő, akár emberélet legyen az. Isten kezéből fogadjuk el a sok szép esztendőt, az ifjúság örömeit, munkálkodjunk tavaszban, nyárban, őszben. Ha pedig jön a tél, ha csendesebben ver a szív, ha szemeink meggyengülnek, látásunk homályossá válik, s majd testi szemeinkkel semmit sem látunk, ha megemészítjük a mi esztendeinket mint a beszédet, akkor fölemelt fővel várjuk Jézust az égből ítélő bíránkul, aki előbb Isten ítélőszéke elé állott és rólunk minden kárhozzátást elvett, hogy mind a maga ellenségeit, mind a miénket örök kárhozzatra veti és minket Isten országába önmagához átalvisz. Ez a hívő bizonyágtétel töltse be szívünket az év utolsó napján is, mert Isten jelenléte most is felemel minket.

A világosság Atyjánál nincs változás és változás árnyéka. Amikor úgy látjuk, hogy minden reménytelen és mindennek vége, akkor kell észrevenni Isten dicsőséges szabaddítását. Áldott az Úr Jézus Krisztus, aki örömmüzenetet küld nekünk az év utolsó napján is: akik Benne hisznek, el nem vesznek, hanem örök életet nyernek. Minél erőtlenebbek leszünk a testben, annál erősebbek leszünk a hitben. Amikor már végképpen elhomályosodnak testi szemeink, lelki látásunk oly bizonyossá válik, hogy látunk megnyilatkozott egeket és ott állani az embernek Fiát Isten jobbja felől.

Lelket ébresztő zörgetés, komoly figyelmeztetés számunkra az év utolsó napja. Egy évvel kevesebb időnk van az Isten országáért való munkálkodásra. Közelebb kerültünk Isten országához, amely elkészített számunkra Jézus Krisztus vére árán. Kegyelmi időben élünk és Isten még nagyon sok lehetőséget ad számunkra, hogy az ő törvénye szerint éljünk és mindig csak jót cselekedjünk Isten dicsőségére és embertársaink javá-

ra. Ahogy az óvre újév, úgy a földi élet után örök élet következhet az Úr Jézus Krisztus által, aki nekünk utunk, életünk és egyetlen igazságunk.

Az év utolsó napján Isten Szentlelke jöjjön el, melegítse fázó lelkeinket, zsiabd szívéinket ébressze igaz hitre, a szabadító Úr Jézus Krisztus befogadására. Kísérjen el hajlékainkba, legyen velünk családunk körében, serkentsen egymás és Isten iránti forró szeretetre. Erősítsen meg, hogy hálaadással zárjuk be ezt az évet és jó reménységgel fogadjuk el az Új évet. Ámen.

Timár Erika

Alsósófalva

Uram, elbocsáthatod szolgádat békességgel

Alapige: Lukács 2,25–32

Egy várakozásában nem csalódott, hanem céljához érkezett embert állít elénk a ma esti ige. Simeon a beteljesedés, a megtapasztalás boldogságával ad hálát Istennek a Tőle kapott ígéretek beteljesedéséért.

Mi, így az esztendő fordulásokor még nem célhoz jutott, hanem úton járó emberek vagyunk. Az elmúló és az érkező esztendő mindig arra figyelmeztet, hogy életünk még nem érkezett céljához. Még vannak előttünk végigjárni való utak, teljesítésre váró feladatok. Vannak vágyaink és óhajtásaink, amelyeknek a beteljesedését reméljük.

De annak ellenére, hogy nem vagyunk célhoz érkezett emberek, Simeon életéből és történetéből sok hasznos dolgot tanulhatunk, ami éppen várakozásunkban erősít és a cél felé segít bennünket.

Simeonban először az állhatatosan és kitartással váró embernek a példáját adja elénk Isten Igéje. Ez a Simeon olyan ember volt, aki nem emberi makacssággal, hanem Istenbe vetett hitnek a szilárdságával várt a neki tett ígélet beteljesedésére. Azt olvassuk róla: „kijelentetett neki..., hogy addig halált nem lát, amíg meg nem látja az Úr Krisztusát”.

Ennek a megöregedett embernek az élete ezzel a várakozással telt el. Sokszor feladhatta volna a várakozó álláspontját. Sokszor megtagadhatta volna a további várakozást. A múltó idó, az egymást váltogató esztendők mindinkább a be nem teljesedést, emberi leg a csalódást hozták számára.

Semmi kézzelfogható és látható jele nem volt annak, hogy ez a neki tett nagy ígélet valaha is beteljesedik. Simeon azonban nemcsak a kézzelfogható és szemmel látható dolgokra tekintett. Arra az Istenre nézett, Aki neki ígéletet tett. Simeon tudta és hitte, hogy Isten szava, ígéréte biztosabb, mint amit kézzel meg lehet fogni és szemmel lehet látni. Amit az Úr mondott és ígért, azt maradék nélkül mindig teljesíti.

Sokféle várakozás, kívánság, reménykedés teljesedett be ennek az esztendőnek a folyamán is. Sok óhajod, várakozásod mehetett csódbé és nem érted meg annak a teljesedését. Éppen ezért hív ma este az Ige arra, hogy mi igyekezzünk Simeonhoz hasonló emberekké lenni. A kézzelfogható, a nagyon értékesnek tűnő, a szemmel látható és mégis eltűnő dolgok helyett óhajunk és vágyódásunk forduljon az Isten szava által ígért jó dolgok felé. Ezek biztosan beteljesednek, megvalósulnak a mi javunkra és örömünkre is.

Simeonban most nemcsak a várakozó, hanem a beteljesedést megtapasztaló embert is elénk adja Isten Igéje. Amikor a templomba megy és ott a gyermek Jézust meglátja, akkor Benne azonnal felismeri: itt van Az, Akiben Isten ígéréte maradék nélkül beteljesedett. Simeon a Szabadítót, a Megtartót várta. Azt, aki embernél nagyobb, és minden

baj, nyomorúság, megpróbáltatás között biztos segítséget, támogatást tud nyújtani. Valami földi méreteket meghaladó nagyság helyett Simeon egy kisgyermeket látott. A karjába vehette. De ő ezen túl tudott tekinteni. A hit és a lélek szemével meglátta: mégis beteljesedett Isten ígérete. Ez a Gyermek, aki olyan kicsi, hogy karjába veheti, mégis a mindenségnél nagyobb. Ő az Isten által megígért és adott Szabadító. Ő valóban segítséget hoz az ember számára.

Simeon jól várt, és ez a várakozás beteljesedett. Ez az ige arra hív, hogy ebben a kézzelfogható és szemmel látható földi világban, ahol minden állandóan változik, mi kezdjük el várni, kérni, keresni, meglátni az Örök Változhatatlant. Azt, Akit nekünk adott Isten jósága, hogy Üdvözítőnk legyen, hogy Ő legyen életünk Világossága, Ő legyen számunkra az, Aki megmutatja Isten hatalmas segítségét, üdvözítő irtalmát.

Az esztendő változásánál a jövőre gondolunk. Biztosan van egy sereg kívánságod, óhajod most is. Boldog új évet kívánsz magadnak, szeretteidnek, ismerőseidnek. Napok óta hangzik mindnyájunk ajkáról ez a jókívánság.

Isten Igéje arra hív mindnyájunkat ezen az estén, hogy a boldog jövőt ne a kézzelfoghatók, ne a szemmel láthatók változásától, gyarapodásától, jobbulásától várjuk, hanem „csak” attól, Akitől megkapta Simeon is. Várjuk attól a Krisztustól, aki örök és változatlan. Aki soha el nem múlik. Aki azért szól bele Igéjével ma este újra életünkbe, hogy óhajainkat, vágyakozásainkat helyes irányba terelje és betöltse, megvalósítsa.

Simeon jól várt, és várakozásában nem csalódott. Amikor meglátta és megtapasztalta a Szabadító érkezését, akkor elkezdett hálát adni. Megtanult zsolnárt énekelni. Megnyílt a szíve és a szája Isten magasztalására. Milyen sok más egyébire nyílik meg a mi szánk! Mennyi panaszra, zokszóra, siránkozásra – el egészen az átokig és a káromlásig. Mert aki csak a kézzelfoghatók és szemmel láthatók világában marad várakozásaival, aki csak itt tud elképzelni valamilyen beteljesedést, annak szíve, lelke, élete csak ilyen keserves szavakra indító dolgokkal marad tele mindenkor.

A sokféle reménytelenségnek, panasznak, zúgolódásnak, elégedetlenségnek a kifejezése helyett akkor tudunk mi is hálát adni Istennek, ha megtanulunk túlnézni a földiekben. Ha meglátjuk azt, Akiben Isten ígéretei mind beteljesedtek, s Akiben beteljesednek a mi számunkra is.

Simeon boldog vallomása a miénk is lehet! „Most már elbocsáthatod Uram szolgádat békességgel...”, mert az ilyen ember elérte óhajainak a beteljesedését.

Adjon Isten irtalma nekünk ilyen várakozást és ilyen beteljesedést! Adjon olyan új-esztendő, amelyben elsősorban mindig Reá várunk, Tőle kérünk mindent, amire tesszünk, lelkünknek szüksége van, és minden ajándékaért – Simeon módjára – Neki adunk hálát! Ámen.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyököcssy Endre

XI.

Az Agapé növekedése*

A „híres” Szeretethimnuszt Pál apostol írta, bizonyára mindannyian ismerjük az első Korinthusi levél 13. fejezetéből. Most János apostol, a szeretett tanítvány csodálatos himnuszáról fogunk elmélkedni. Ezeket a magasztos sorokat is méltán nevezhetnénk szeretethimnusznak, ugyanis a János-levél negyedik fejezetében huszonhétszer fordul elő az *Agapé, szeretet* szava. És ugyan mi más mondhat többet az örömről, mint a szeretet?...

Szeretteim, szeressük egymást; mert a szeretet Istentől van, és aki szeret, az Istentől született, és ismeri Istent; aki pedig nem szeret, az nem ismerte meg az Istent; mert Isten szeretet.

Abban nyilvánul meg Isten hozzánk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk őáltala.

Ez a szeretet, és nem az, ahogy mi szeretjük Istent, hanem az, hogy ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért.

Szeretteim, ha így szeretett minket Isten, akkor mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást.

Istent soha senki sem látta: ha szeretjük egymást, Isten lakik bennünk, és az ő szeretete lett teljessé bennünk.

Abból tudjuk, hogy benne maradunk, és ő mibennünk, hogy a maga Lelkéből adott nekünk.

És mi láttuk, és mi teszünk bizonyosságot arról, hogy az Atya elküldte a Fiát a világ üdvözítőjéül.

Ha valaki vallja, hogy Jézus Isten Fia, abban Isten marad, ő pedig Istenben; és mi ismerjük és hisszük azt a szeretetet, amellyel Isten szeret minket. Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.

Abban lett teljessé a szeretet közöttünk, hogy bizalommal tekinthetünk az ítélet napja felé, mert ahogyan ő van, úgy vagyunk mi is ebben a világban.

A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiüzi a félelmet; mert a félelem gyötrellemmel jár, aki pedig fél, nem lett tökéletessé a szeretetben.

Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket.

Ha valaki azt mondja: „Szeretem Istent”, a testvérét viszont gyűlöli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.

Azt a parancsolatot is kaptuk tőle, hogy aki szereti Istent, szeresse a testvérét is. (Jn 4,7–21)

Teilhard de Chardin, a katolikus tudós szerzetes (paleontológus és biológus volt), egy sivatagban végzett tudományos megfigyeléseket. Mivel már sokadik napja kutatót, elfogyott az ostyája és a bora, amivel bemutathatta volna a szentmisét. Mit tett ekkor ez

* Gyököcssy Endre: *Mélységeken át – az öröm titkáig*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

az Assisi Ferenc-utód? Hajnalban megleste, ahogy kel föl a nap, s míg a nagy korong a sivatag fölé emelkedett, kinyújtotta a karját, mintha megfogta volna a napot, és emelte... emelte, mint a pap a szentostyát: „Istenem, Te vagy a Világosság, a Fény és az Agapé!” – És bemutatta Istennek a Nap-ostyát. Aztán letérdelt a sivatag porába és elmondotta reggeli imádságát.

Így szeretném megragadni ezt a huszonhétszeres agapét, ha tudnám, fölemelni és mondani: Ide nézzetek! Most halljatok csodát! Az öreg János, az egyetlen élő apostol (a többi akkor már kivégezték) azt írja: *Ho Theos Agape estin: Isten a szeretet. A legmegrendítőbb három szó!*

Azt mondják egyesek: a félelem szüli az Istent, a mi félelmünk. Félelmünket vetítjük ki az égre, és így mi teremtettünk Istent, nem Ő teremtett minket...

Van ilyen „isten” is, nem tagadom. Akad, nem is egy ember, aki félelmében ilyen árnyék-istent rajzol az égre. De ez nem Isten! Ez csupán a mi megnagyobbított árnyékunk! Az Isten nem félelem!

Az Isten: *Agapé!* Ilyet pedig mi ki sem tudtuk volna találni!

Amióta világ a világ (Jézusig), addig Istentől valóban csak félték az emberek. De egyszer megcsendült egy szívben a titkok titka, és ki is mondta: *Az Isten agapé! Isten a szeretet!*

Ha a „világ” erről hall, rögtön azt kérdezi: „De kérem, hogyan egyeztethetők össze Isten szeretetével a természeti katasztrófák, a háborúk, a gyilkosságok, tragédiák?... A világon minden percben többmillió ember szenved ártatlanul! Ki meri ezek után állítani, hogy Isten a szeretet?!...”

Ne alulról, a világ szemszögéből nézzük a dolgokat! A világmindenség, a Kozmosz lüktető közepében az Agapé van! És míg „forgácsolja” ezt a világot – pattannak a szikrák. Lepattannak szikrák, lepattannak életek. Amíg az Agapé alkotja, fejleszti – addig forgácsolja is! Ő ígérte: *Mert én új eget és új földet teremtek, a régre nem is emlékeznek, senkinek sem jut eszébe.* (Ézs 65,17) – S addig jajongunk. Véres, fájdalmas vajúdása ez a Kozmosznak, de a dolgok mélyén *élet születik*, szüntelen élet születik. A szülés mindig véres! Az asszony is sikolt, míg egy élet születik!...

Ez a dolgok mélyében lüktető kozmikus Agapé viszi előre az emberiséget. Ne csak emberben gondolkozz! Amíg csak magamra gondolok, jajgatok és megkérdőjelezem Isten szeretetét. De ha *emberiségben* gondolkodom – hiszen ki vagyok én, hogy elvárjam: körülöttem forogjon a világ? –, akkor megláthatom a dolgok rendjét, ritmusát, lüktetését, előrehaladását!...

Ebből az Agapéból „valami” ide került egy bölcsőbe, a betlehemi bölcsőbe. És elkezdett növekedni, hogy legyen bizonyítékunk: Isten agapé! Isten Lényege – egy kicsi bölcsőben! Aztán járt a leprások, jajgatók és a szegények között... És mit csinált! Amíg föl nem szögezték egy fára, szüntelen csak szeretett! S mert nagyon szeretett – szüntelen szenvedett. Mert a szenvedés és a szeretet ikertestvérek.

Ezért csak félve merem ajánlani az igaz szeretetet, mert az szenvedéssel jár. Ám ha van értelme az életnek, amit élnünk érdemes, akkor az mégis a szeretet! Még ha szenvedéssel jár is.

Jézus Krisztus a bizonyíték a számomra, hogy Isten szeretet. És a te számodra is bizonyíték lehet az Ő határtalan szeretete.

A keresztre feszített agapé a világmindenség közepe! Ha valami bajod van, vagy ha üres az életed, akkor azért üres, mert hiányzik a közepe!...

Nem az életed közepe hiányzik? Az agapé? A Krisztus?

Ne hiányozzék! Hívd be! Ha egy napot élsz még, de szeretetben, már megnyerted az életedet!

Isten irántunk való szeretetét mi viszonzni nem tudjuk. Hogyan próbálnád viszontszeretni Istent? Gondolkozz egy pillanatra! Mit tudsz te Istennek adni? Elmondasz Neki egy imádságot? Neki van arra szüksége, vagy neked?

Ha tudod, hogy a világmindenség közepe az Agapé, s ha ebből átérzel valamit, ki-nek tudod ezt megköszönni?

Az embertársadnak. Úgy, hogy továbbadod neki Isten szeretetét. Isten ezt kívánja tőled! János is megfogalmazta ezt a himnuszban: *Aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát. Azt a parancsolatot is kaptuk tőle, hogy aki szereti Istent, szeresse a testvérét is.*

Mindannak ellenére, ami vagy és amit teszel, Isten igenis szeret téged! Ez az agapé. Csakhogy Istennek ezt nem tudod letörleszteni, visszaadni. Embertársadnak azonban tudod! Annak tudod.

A múlt héten borzasztó testi kín szakadt rám, és ráadásul a város másik végébe kellett mennem előadást tartani – mégis, régen tapasztaltam meg annyira a szeretetet, mint aznap! Először is egy orvos barátom alaposan beinjekciózta a hátamat, hogy ki tudjak egyenesedni. Azután egy másik barátom berakott az autójába, felesége mellém ült, megtámasztott, elvittek Csepelre, ott betámogattak a terembe, fölraktak a kis pódiumra, majd a szolgálat után hazahoztak. S míg jöttünk hazafelé, az asszony kedvesen, vallo-másszerűen azt mondta: „Mi így tudunk törleszteni!”

Igen, van a szeretetnek ilyen fajtája is. Van, aki a Napot „fogja meg” és felmutatja Istennek; van, aki a madaraknak prédikál... A modern ember mit csinál? Az egyik megszurkálja felebarátja hátát, a másik belökdösi az autójába, elviszi Csepelig meg vissza – s mindezt azért, hogy az evangélium elhangozzék néhány embernek.

Ilyen gyakorlati az agapé! Valóságos cselekedetek, nem pedig ködös misztikum.

Kaptam egy megrendítő levelet. Egy fiatal menyasszony írja: „Bandi bácsi, imádkozzon értem! Szörnyűséges bajba sodródott a vőlegényem, elbukott, becsukták. Mindenki azt mondja: hagyjam ott! De hogyan tehetném, amikor mindig azt tetszett mondani nekem, hogy *annak ellenére* kell szeretni! Ha magára hagyom a vőlegényem, végképp elzüllik. Kérem, imádkozzon velem, hogy tudjam szeretni, legyen erőm mellette maradni, míg megbánja, amit tett; ha belefáradnék, kezdjem előlről, és legyen türelmem várni, amíg kiengedik. Hogy ember legyen belőle!”

Igen, ez a menyasszony így tanulgatja az agapét. És mivel nem a maga elhatározásában bízik, hanem Isten erejében, biztos segítségére lesz Az, aki maga a Szeretet.

Aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.

Hogyan akarsz te Istenben élni? Hogyan akarsz Istenben maradni? Van valami elképzelésed? Álmodozni szoktunk erről, elméleteket is gyártunk néha, és szép szavakat is tudunk mondani. Ám tettekre van szükség, folyamatos „gyakorlatra”! A keresztyén-ség nem dogma, tanítás, hanem *életforma!* (Mi „gyártottunk” belőle dogmát.) Krisztus követése: életforma!

Nos, hogyan tudsz Istenben maradni?

Úgy, hogy szeretsz! Mindennek ellenére szeretsz! És tágítod a szívedet! Szüntelen tágítod.

Sokszor leírtam már azt az imát, amit újpesti gyülekezetünkben imádkoztunk:

*Uram, add, hogy ma jobban szeresselek, mint tegnap!
Add, hogy holnapután jobban szeresselek, mint holnap!*

Nem túl hosszú ima, nincsenek benne nagy szavak. De ezt megpróbálni élni, tettekre váltani – egy élet kell hozzá!

Végül a jánosi himnusz a szeretet témájáról áttér a félelemre. Hogyan fér meg a félelem a szeretet mellett? Pontosán ezt kérdezi János is, és választ is ad rá: sehoggy. *A teljes szeretet kiűzi a félelmet.*

Sokféle a félelem, kit ez, kit az gyötör. Félelmetes tud lenni a másik ember is. Jánostól megtanulhatjuk, nem úgy gyógyulunk meg a félelmekből, hogy védekezünk ellenük. Félelem ellen is kitaláltak már mindenféle orvosságot, de nemigen használnak, a félelem újra és újra visszatér.

János elmondja a nagy titkot: *Amilyen mértékben nő benned az agapé, olyan mértékben szabadulsz meg a félelmektől.* Amennyit növekszel agapéban, úgy zsugorodik a félelem a szívedben. A szívedet ugyanis betölti majd a szeretet, és így nem marad hely ott a gonosznak, a rossznak, a félelemnek.

Lehet, hogy furcsán hangzik, de igaz: rengetegen vannak, akik igazából *Istentől félnek*. Nem abban az értelemben, ahogy az *istenfélelem* szót használjuk, hanem valóságosan.

Talán már te is féltél Istentől, hogy eljön a nap, amikor meg kell állni Előtte. Hiszen Jézus nem hazudik: tudatta velünk, hogy valamiképpen mindannyiunknak számot kell adnunk földi munkálkodásunkról. Aki hisz ebben, annak szívét életében legalább egyszer összeszorítja ez a gondolat. Eljön a nap, amikor az életedet, mint valami furcsa filmszalagot, lepergetik visszafelé egy pillanat alatt... Mindent látsz és hallasz újra, mindent, amit tettél vagy mondtál... Félelmetes!...

Ha nő bennünk a szeretet, nem félünk már Istentől.

Abban lett teljessé a szeretet közöttünk, hogy bizalommal tekinthetünk az ítélet napja felé.

Ez az agapé.

Adja Isten Szentlelke, hogy holnap csak egy kicsit is jobban szerethessek, gyakorlati módon, és azt szerethessem, akit és amit kell! Jobban, mint ma. És mindennél és mindenkinél jobban szerethessem az én Uramat, Jézust, Akitől megtudtam, hogy Isten nem félelmetes ítélő Isten, hanem Ő a Szeretet!

Alkalmi prédikációk

Bibliaórára

Móra László Tibor

Kajántó

A válaszoló Isten

Alapige: Máté 7,7–11

Az idei bibliaórákon a szóról beszéltünk. Arról, hogy Isten megszólít és elhív. Erre mi valahogy válaszolunk. Megzabolázzuk szavainkat, igazat mondunk, számot adunk az Úr előtt mindenről és imádkozunk. De ha csak ennyi lenne, akkor nagyon hamar elakadna a beszélgetés. Hisz a kommunikáció nemcsak abból áll, hogy megszólítanak és én valamit válaszolok erre, hanem az igazi kommunikáció párbeszédre alapszik. Ezért el lehet mondani, hogy mindarra, amit válaszolok Isten megszólítására, az Úr valamilyen módon újra felel. Valamit mond, ami tovább tudja vinni közte és köztem, közte és köztünk a párbeszédet. A mai ige erről a válaszoló, a párbeszédet felvállaló és folytató Istenről szól.

A Máté evangéliumából hallott pár vers a Hegyi Beszéd része. Annak a beszédnek, amit Krisztus mond a sokaságnak és a tanítványoknak. Egy olyan tanítás, amely a mindenkori ember számára is fontos, mert alapvető, az élet folyásához, folytatásához szükséges dolgokat tanulunk meg belőle.

Tulajdonképpen miről beszél itt Jézus? Arról, amiről eddig szóltak a bibliaórák. Az Istenhez forduló, Istenhez szóló, imádkozó emberről. Mit jelent az imádság mint beszéd? Eddig láttuk. Párbeszéd, válasz. De vajon az? Vagy csak mondom benne a magamét, és elképzelem, hogy valaki meghallgat? Kettős megközelítés lehetséges. A hitetlen ember számára fölösleges dolog, nevetség tárgya. A hívő számára azonban létkérdés.

Mit mond itt Jézus tulajdonképpen? Három fontos szót: kérés, keresés, zörgetés. Utána meg egy hasonlatban mutatja be a kérést meghallgató, válaszoló, cselekvő Istent. Eddig már volt szó a kérésről. Mit lehet Istentől kérni? Nézzük meg a nagy imádkozókat a Szentírásban. Mózes a népéért könyörög. Anna gyermeket kér. Salamon bölcseséget. A tanítványok hitük erősítését, növelését. Az Úr Krisztus azt kéri, hogy legyen meg Isten akarata, és a Mennyei Atya tartsa meg mindenkori tanítványait egységben. Tudjuk, hogy mindent kérhetünk, amire testünknek, lelkünknek szüksége van. Ezért mondja Jézus, hogy kérjük, és megkapjuk. Mert Isten válaszol a mi szavunkra.

A másik, amiről beszél Jézus, hogy keressünk. Sok mindent lehet keresni és sokféleképpen. Mindenki mást és mást kereshet. Van, aki földi dolgokat, van, aki lelki, mennyei dolgokat. Az pedig, hogy milyen módon keresi, szintén többféle lehet. Van, aki görcsösen, idegesen, van, aki örömmel. Az egyik legszebb példája a reménységgel való keresésnek Móricz Zsigmond novellája, a *Hét krajcár*. Valahogy ezzel a „hétkrajcáros” örömmel és lelkülettel kell keresnünk nekünk is. Nem a krajcárokat, hanem azokat a lelki talentumokat, amelyeket megad Isten a mi számunkra az ő tettekben adott válaszában. Akár az istentiszteleten egy igében, akár az úrvacsora alkalmával vagy az otthoni elcsendesedés pillanatában.

De, valahogy ezt a keresést meg is lehet fordítani. Isten is keres minket. Nem olyan ez, mint amikor a gyerekek bújócskát játszanak, hogy ki-kit talál meg. Keres, hogy adni tudjon, hogy rávezessen az igazi értékek, kincsek megtalálására. Keres, mint a jó pásztor az elveszett századik bárányát. Rávezet minket a megtalálás örömére.

A megtalálás öröme pedig az, hogy ott állhatunk az ajtó előtt, amelyen zörgetni lehet és kell. Megengedi ezt Isten nekünk, és el is várja tőlünk. Most is megtehetjük. Szavainkkal, imáinkkal zörgethetünk Isten ajtaján. És erre a válasz nem más, mint az ajtó megnyitása a mi számunkra. Bebocsáttatást nyerünk oda, az ajtó mögötti világba, ahova vágyakozik az ember, amely sokszor el van zárva a kíváncsi szemek elől. Ez a válasz Isten részéről. Beenged. Magától megnyílik előttünk az isteni kegyelem ajtaja, ahogy Reményik Sándor írja a *Kegyelem* című versében.

Mindez miért történhet meg? Mert Isten szeret minket. Meghallgat minket. Válaszol nekünk. Ezt az ige egy hasonlattal mutatja be. Párhuzamba állítja az ember gyermekei iránt érzett szeretetét a Mennyei Atya irántunk érzett szeretetével.

Milyen az ember? Gonosz. Ezt senki nem vonja kétségbe. Tudjuk, hogy „a mi legjobb cselekedeteink is ebben az életben mind tökéletlenek és bűnökkel fertőzöttek” (HK 62). Mindezek ellenére az ember tud jót is tenni. Sőt, szeretetből cselekedni. Ha a gyermekéről van szó, kevés olyan ember él a világon, aki nem tenne meg mindent érte. Egy ismerősöm mesélte, hogy valamikor a 90-es években Magyarországon vállaltak munkát barátjával és annak első házasságából való fiával. Nagyon nehezen ment nekik, és volt, amikor nem volt mit egyenek. Ami enivalójuk volt, azt odaadták a gyereknek, ők pedig kimentek, hogy ne lássák, amikor az eszik, nehogy az észrevegye rajtuk, hogy kívánják ők is az ételt. Egy szülő harcol és küzd a gyermekéért. Így tesz Isten is. Mi mindent megpróbálunk előteremteni gyermekeink számára. Ha ételt kér, akkor enni adunk, ha ruha kell, akkor azt veszünk. Segítjük, hogy fejlődjön, elérje azokat a célokat, amiket kitűzött maga elé. Isten is így válaszol a mi kérdéseinkre, kéréseinkre. Mindent biztosít a mi számunkra. Miért? Mert szeret minket.

Mit mond tehát ez az ige a mi számunkra, s mi lehet ennek a sorozatnak az üzenete? Ne féljünk párbeszédet folytatni Istennel. Ne féljünk elmondani neki mindazt, ami a szívünkön van. Halljuk meg az ő szavát, és válaszoljunk rá. Lássuk meg életünkben azt, hogy ő, mint Mennyei Atya cselekszik, munkálkodik benne, és mindig felel a mi imáinkra. Ámen.

Vitaindító kérdések:

- Mit jelent számomra a beszéd? A mindennapi beszéd, de az Istennel való beszélgetésem is? Erre keressem meg a választ magamnak!
- Tudok-e párbeszédet folytatni, vagy túlságosan el vagyok foglalva saját gondolataimmal, és nem érkezik el hozzám mások és Isten üzenetei?
- Ott van az igében a felajánlott lehetőség: keressetek, kérjetek, zörgessetek. Hogyan teszem ezt meg?
- Isten válaszadó Isten. Meghallom-e a választ, amit ő mond, vagy csak saját gondolataim visszhangja van bennem?

Esketési igehirdetés

Szász Zoltán

Pankota

Ki hordja a házasság terhét?

Alapige: Ézsaiás 46,1–4

A minap a fodrász székében ülve egy harsány beszélgetésre lettem figyelmes, ami a fodrászom és egy ott várakozó hölgy között zajlott a házasság témájában. Mindketten a saját rossz tapasztalatukból kiindulva megállapították és meg is fogalmazták, hogy a házasságkötés az olyan, mint a szerencsejáték: vagy bejön, vagy nem.

Drága ifjú testvéreim! Ugye, ti nem gondoljátok, hogy ilyen lenne a házasság, amolyan *bármikor bejöhet*, ahogy a lottót reklámozzák? Mert Isten, akit most segítségül hívtunk, és jó lenne a házasságokban ezt ezután is gyakorolni, nem akar titeket bizonytalanságban hagyni a házasság felől sem.

Az ige, amit a Szentírás eléink adott arról szól, hogy az embert cserbenhagyják a bálványai, és végül nem azok hordozzák az abban bízókat, hanem az ember hordozza őket, míg bele nem pusztul az elviselhetetlen teherhordozásba. Egy korabeli esemény képeit írja le Isten az övéinek. Amikor a nagy babiloni birodalmat legyőzték, pedig legyőzhetetlennek tűnt, akkor a menekülők, mentsük, ami menthető alapon, magukkal cipelik az elhordozhatatlanul súlyos istenszobrokat, bálványokat, amelyekről azt tartották, hogy megtartják őket. Micsoda ellentmondásos helyzet! Azok a bálványok, akiről azt tartja a benne bízó, hogy segít és megtart, végül arra „szorul”, hogy őt kell cipelni. Biztos most kérdezitek magatokban, hogy vajon mi köze a ti házasságotoknak a bálványokhoz. Nos, nagyon is sok köze van, mert bálvánnyá lesz mindaz, ami vagy aki Isten és az ember közé áll, mintegy fontosabb lesz, mint maga Isten.

1. Mi lehet bálvánnyá a házasságban?

Az első számú és talán legravaszabb bálvány az, amikor az ember lesz önmaga bálványa. Most, amikor arra készültök, hogy a kettőből egy legyen, vagyis két különböző személy eggyé legyen a házasságban, különösen hangsúlyos lesz a saját egyéni érdekeitek szüntelen hangsúlyozása. Lefordítva a hétköznapiakra: mi a jó nekem? Mi az én érdekem? Miért nem látja a másik, hogy nekem mi a jó? Ezzel a bálvánnyal bizony számolni kell! Hiszen a házasságban sokszorosan felerősítve jelentkezik ez az ősbűn: elhiszem, hogy olyan leszek, mint Isten. Én leszek az isten a magam számára és elvárom a páromtól is, hogy úgy viszonyuljon hozzám. Sok házasság ebbe roppan bele, rogy össze és nem tudja ezt a terhet elviselni. Nehéz, sőt lehetetlen egymást hordozni ott, ahol Istent eltakarják a bálványok. Előbb-utóbb teher lesz a másik! Szó szerint és lelki értelemben is, mert a házasságkötés után még könnyű átvinni a menyasszonyt a ház küszöbén, de később meglehet, hogy nem ilyen egyszerű. Annál inkább lelkileg! Most azt mondjuk egymásnak, szeretlek és talán erre a vallomásra alapozzuk, helytelenül, a házasságot. De mi van, amikor elfogy a szeretet? A legjobb autót is szüntelen tankolni kell, ha használja az ember. A szeretet is ilyen! A saját tartalék nem sokra elég! Talán egy-két év és jönnek az akadályok, terhek. Egyre nehezebb lesz, és akkor mi vagy ki tart meg? Azt mondja Isten a bálványhordozásban összeroskadt emberre, hogy a maga fogságába megy. Bizony nagy fogság lehet a házasság, ahol már egymást és önmagun-

kat kell hordoznunk, mint bálványt. Azért megy tönkre sok-sok házasság, mert képtelenek vagyunk egymást hordozni.

2. Ki tart meg, ki hordoz a házasságban?

Egy fontos felszólítást kapunk ebben az igében: „Hallgassatok rám...” Ezzel kezdődik a megtartás a házasságban, de életünk minden körülményében is. Arra hallgatni, aki megtarthat. Isten, amikor figyelmet kér, azzal érvel, hogy ő hordozta a múltban, hordozza a jelenben és képes hordozni a jövőben is az övéit. Isten ötször hangsúlyozza azt, hogy *én*. Amikor az ember a saját maga kereste megoldásokba bukik bele, akkor van egy nagyszerű lehetőség: nem én, hanem Isten tart meg! Végigvonul a Szentírásan ez az *én*. Az *én* vagyok egy drága emlékeztetés. Isten már fogantatásunktól hordoz, sőt magára rakott – ahogy fogalmaz. Manapság ismert az ún. kenguru, amibe beleteszik a pár hónapos gyermeket és az anya vagy apa a hátán vagy a mellén hordozza. Ott van ám a biztonság! Aztán sokszor kiderül, hogy megunjuk egymást a házasságban és akkor a legtöbb esetben tényleg az a megállapítás, hogy ez nem jött be, amolyan szerencsejáték módra. De íme, az ígért: „Vénségetekig én hordozlak, visellek, szabadítalak.” Drága ígért ez, amellyel érdemes a házasság lehetetlenre való vállalkozásába belekezdeni azzal az Istennel, aki nem ismer lehetlent. A keresztyén ember Isten által hordozott ember, a keresztyén házasság pedig Isten által védelmezett, ápoló, hordozott házasság. Ígértünk van arra, hogy Jézus Krisztus, aki bűneinket magára vette, a házasság elviselhetetlen terhét is hordozni tudja. Ő azt mondja, hogy: *Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.* (Mt 11,28) Ám a hordozáshoz elengedhetetlen feltétel, hogy rábízom magam arra, Aki hordoz. Bízunk rá magunkat, házasságunkat és bárminemű terhünket, hogy Ő hordozzon bennünket! Ámen.

Temetési igehirdetés

Magyarosi Levente

Régen-Abafája

Boldogok a halottak, akik Jézusban hálnak meg

Alapige: Jelenések 14,12–13

Földi életünknek legnagyobb megrázkódtatása az, amikor elveszítjük valamelyik hozzátartozónkat, akit szerettünk és életünk egybehangelődött vele. Kicsúszik ilyenkor az ember lába alól a talaj, összezavarodnak gondolataink, fájó érzések járnak át az ember lelkét. Megriadunk a halál láttán, mert ilyenkor rólunk is szó van, nekünk is egyszer eljön az elköltözés ideje. Minden haláleset nekünk is üzen.

A veszteség és a gyász elbizonytalanít, mert a halál éppen a bizonyosságunkat veszti el. Úgy érezzük ilyenkor, hogy életünk egy darabját veszítettük el, életünk egyik nagyon fontos részét. Üresség és bizonytalanság vesz erőt rajtunk. Megrendül az életünk, mert a halál valósága kizökkent a mindennapok rendszerességéből és nem tudjuk, hogy milyen lesz a folytatás.

Nem csoda, hogyha szüntelen ez a kérdés zaklat bennünket: *Mi lesz a halál után?*

Ez a kérdés földi életünk során és a Biblia lapjain is a legnagyobb témák közé tartozik.

A felolvasott igében útmutatást kapunk arról, hogyan éljük földi életünket, kihez csatlakozunk életünk során, hogy majd a halál után elnyerjük azt a helyet, ami után mindenki sóvárog.

A textust megelőző versekben olvasunk a fenevad uralmáról, a Sátánról és a gonoszról, akinek ha magát valaki odaadja, annak megpecsételi akaratát és kezét. Mégis voltak és vannak emberek, akik állhatatosak, akik hitben kitartóak, akik nem adják akaratukat és cselekedetüket a gonosznak. Nehéz próbák ezek minden ember számára, de ki lehet állni őket, ha Krisztust hívjuk segítségül. Alázatosan alá kell vetnünk magunkat Isten hatalmának, hogy megvizsgálja állhatatosságunkat, kitartásunkat, hogy kihez tartozunk tulajdonképpen, hogy kinek adtuk a szívünket. Az ige azt mondja, hogy állhatatosak azok, akik megtartják Isten parancsolatait és Jézus hitét. A kettő szorosan összetartozik. Senki sem tud Istennek kedves lenni, amíg Jézust be nem fogadta. Sokan mondják, hogy én szeretem Istent, de Jézussal nem tudok mit kezdeni. Az ilyen beszéd a hitetlenség bizonyítéka, mert éppen azzal nem tud mit kezdeni, aki Istennek a legkedvesebb, akiben Isten testet öltött, akit a szívéből szakított ki.

Ahhoz, hogy Isten parancsolatait teljesítem, két dolog kell. Egyik, hogy amikor hallok az Úr Jézus Krisztusról szóló ígéket, akkor nekem meg kell tagadnom azt, ami az életem addigi tartalma volt. A második, hogy el kell fogadnom feltétel nélkül, amit Jézus hoz és ad.

Az ige azt mondja azokról, akik Isten parancsolatait és a jézusi hitet megtartják, hogy boldogok, akik az Úrban halnak meg. Hangsúlyosan mondom, hogy ez fordítva nem igaz. Sokszor mondjuk, amikor olyan ember költözik el közülünk, aki nagyon sokat szenvedett, hogy jó, hogy megszabadult a betegségtől, a szenvedésektől. Ez valóban így van, hogyha Krisztusban halt meg. Ha hitetlenül élt, ha betegágyán csupán csak emberi segítségre várt, az nem szabadult meg!

Azok halnak meg az Úrban, akiknek az élet Krisztus volt, akikben az Úr Jézus Krisztus élt, és ők Őbenne. Azok, akik földi életük során keresve keresték az alkalmakat arra, hogy Jézussal találkozzanak, akik feltétel nélkül átadták életüket Krisztusnak, azok a halottak boldogok. Nem lehet az, hogy valaki életét nem adja át az Úrnak, de a halálát igen. Annál is inkább elgondolkodtatók ezek a dolgok, mert közülünk sokan az üdvösséget általánosítjuk és kivétel nélkül mindenkire vonatkoztatjuk.

A halál valóban kegyetlen dolog. Nagyon nehéz szembenézni vele. Jézusnak sem volt könnyű. Ő is megtapasztalta, hogy mit jelent a halál. A halál a legboldogtalanabb állapot.

Az ige nem a halálról mondja, hogy boldog, hanem a halottakról, akik az Úrban halnak meg.

Miért boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg? „Mert megnyugszanak az Ő fáradságuktól”. Bármennyire is nehéz a halál, de amikor átmentünk a kapun, kimondhatatlan öröm tölti el a hívő embert. Nincs többé kísértés, nincsen mindennap megújuló gond, nincs stressz, nincs fájdalom, csalódás, nincs külső és belső támadás, nincs aggodalmaskodás szeretteinkért. Az ilyen ember számára elkezdődik a mennyei béke és mennyei öröm korszaka.

A hitetlent is cselekedetei követik, azok, amelyeket sokszor maga is szégyell. Maga után vonszolja bűneit, mint egy hatalmas láncot. Az Úrban meghalt ember tudja, hogy bűnei meg vannak bocsátva, mert ő nemcsak önmagát, hanem bűneit is odaadta Krisztusnak, aki a keresztfán elhordozta azok büntetését.

Az Úrban meghalt ember cselekedeteiben ott lesznek a hívő élet gyümölcsei, ott lesznek az Úr Jézusért vállalt szenvedések, megaláztatások, ott lesznek a másokért hozott áldozatok és sok-sok minden, ami őt követi.

Milyen a kárhozat? Sokféleképpen kiabrázolták az idők során. A kárhozat az, amikor nem változhat semmi. Amikor lejárt minden lehetőség, amikor már nincsen kegyelmi idő.

A gazdag átnéz a kárhozattól oda, ahol Lázár van, és látja az ott lévő gyönyörűséges állapotot, látja Isten véghetetlen szeretetét és jóságát, azt a más világot, aminek részese maga is lehetett volna, de már nem lehet a dolgokon változtatni. A kárhozatban vádol a múlt. Itt látja az ember igazán a mulasztásait, közömbösségeit, folytonos halogatásait. Látják a kivetettek, hogy milyen egyszerű lett volna az egész, csak egy lépést kellett volna tenni Krisztus felé és végül beesni az Ő karjaiba. Nem kellett volna hozzá egyéb, csak gyermeki hit, hogy elfogadjuk Őt Urunknak és Megváltónknak és mindent Reá bízunk. Borzasztó dolog látni a békességet és kívül lenni rajta, az ördöggel és angyalaival összeczárva végtelen időkig.

Végezetül nem mondhatok mást, gyászoló testvéreim, végtisztességet tevő gyülekezet, hogy válasszátok az életet! Az Úr Jézus Krisztus az élet, aki benne hisz, ha meghal is él. Ámen.

Szent Jeromos beszélget a kiseded Jézussal.

Betlehem szegényes barlangjában ütötte fel egyszerű tanyáját az immár aggastyán Szent Jeromos. Szíve szent örömmel telt meg elmélkedései közben. Maga mondja el egyik ilyen beszélgetését az isteni Gyermekkel.

Így szóltam hozzá: „Kis Jézusom, mennyire dideregsz, milyen kemény a fekvőhelyed – érettem! Hogyan háláljam én ezt meg?” – A gyermek felelé: „Semmit sem kérek tőled, Jeromos. Énekeld csak: Dicsőség mennyben az Istennek! Még többet is akarok egykor szenvedni – az Olajfák hegyén, a szent kereszten!” – Ismét szólt a Szent: „Jézuskám, mégis akarok valamit adni – íme, fogadd el minden pénzemet!” A Kiseded azonban így válaszolt: „Hiszen az ég és a föld az enyém. Nem kell nekem a pénz. Add oda szegény embereknek! S így fogadom csak el, mintha nekem adtad volna.” – Jeromos tovább beszélt: „Szívesen megteszem. De Neked, magadnak is szeretnék valamit adni vagy valamit kedvedre tenni, mert különben megöl a szomorúság.” – Az isteni gyermek ekkor így szólt: „Nos, jól van. Ha mindenáron akarsz nekem valamit adni, megmondom, hogy mit adj. Add nekem összes bűneidet, add nekem lelkiismeretednek minden súlyát!” „Mit akarsz velük művelni?” – felelé a csodálkozó Jeromos. És Jézuska így szólt: „Vállamra veszem bűneidet és elviszem őket.” A Szent erre könnyekre fakadt és felkiáltott: „Oh, jóságos kis Jézus, mennyire megindítottad szívemet! Azt kéred tőlem, ami rossz és helyébe nekem adod érdemeidet. Vedd át tőlem tehát, ami az enyém, és add nekem, ami a Tied!”

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Szemelvények
középkori latin nyelvű költészetünkből

Esterházy Pál

(1635–1713)

Karácsonyra

– **Exultet iam terra** –

Ujjongjon a Földünk, nagy boldogság árad,
Glóriája szól az angyalok karának;
Kit csillagokon túl vallanak királynak,
E szűk sziklafalak önmagukba zárnak.

Fürge lábbal fusson ide most mindenki,
Tiszta szívvel jöjjön Jézust ünnepelni;
Látni azt, aki a lényünket teremti,
Jöjjön Őt keresni és kiengesztelni.

Jézus, a szerelmed egyre csak csodálom,
Itt-léted kellemes ezen a világon,
Szép tekintetedre a szót sem találok,
A nemes szeretet árad szét formádon.

Jöjj felénk, jöjj felénk, Jézusom, Te kedves,
Támogasd azt, aki Hozzád hűséges lesz,
A bűnös homálytól legyen a fény mentes,
Add, hogy a fényedtől legyen a szív teljes.

1674–1699

Fordította: Tóth István

